

Lühidalt

- Ilmunud on raamat „Lood ja legendid Järva-Jaani ümbrusest“. Silva Kärneri ja Anne-Mai Jüriso kogumik kajastab lugusid ja legende Järva-Jaani eri paikadest ning Jalalõpe, Kuksema, Metstagusse, Seliküla, Jalgsema, Karinu, Kuusna, Ramma, Metsla ja Võhmata ümbruses levinud lugudest-legendidest. Raamatut saab soetada 30 euro eest Järva-Jaani muuseumide keskusest, lillepoest ja raamatukogust või ülekanedega Järva-Jaani koduloomuuseumi kontole EE371010220038985019 selgitusega „Lood ja legendid“. Huvilisi oodatakse kohutumisele Orina mõisas 30. augustil kell 18.

- 4. septembrist algab koolitusprogramm „Imelised aastad“. Maailma hinnatuim vanemlusprogramm on mõeldud 2–8-aastase lapse vanemale. Koolitusel õpetatakse piiride ja reeglite kehtestamist, konfliktide lahendamist, lapse tunnustamist, tunnetega toime tulemist ja arendamist läbi mängu. Koolitust korraldab Järva vallavalitsus ja see toimub Koeru lasteaia Pääkeseratas. Lisainfo: 5105608, raili.ambos@jarvavald.ee.

- Juulis ja augustis võeti suplusvee mikrobioloogilised analüüsid Väinjärvest, Rava paisjärvest, Eistvere, Järva-Jaani, Käravete ja Preediküla järvest. Kui teised analüüsi tulemused ei ületanud piirnorme, siis Rava paisjärve veelt võeti mitmel korral lisaproovid. Viimased kaks proovi piirnormi ei ületanud.

- Peetri raamatukoguhoidja Merlyn Sirelbu kogub kokku inimeste mälestused esimese luuletuse õppimisest ja/või esitamisest. „Minu enda mälestus on esimesest klassist, kui pidin esitama kolhoosiklubi laval luuletust „Väike uba“. Merlynile saab meenutusi jagada, kirjutades talle Facebooki sõnumitesse või tulles raamatukokku kohapeale.

Aravete lasteaiahoone ehitus on jõudnud uude faasi

KRISTI KIRSS

Aravete lasteaiahoone valmimise protsess on järgmises etapis. 2022. aastal lammutati vana maja, lapsed suunati asenduspindadele kohalikku kooli ja jäädi ootama uut hoonet. Kahjuks tulid takistused ootamatu ehitushindade tõusu tõttu. Statistikaameti andmetel kasvasid ehitushinnad 2022. aastal 17,8 protsendi võrra ja see viis nii mitme ehitusprojekti valmimise raskustesse. Lasteaiahoone kunagine hange tunnustati nurjunuks ning alustati uuega. Järva vallavalitsus kuulutas välja riigihanke „Aravete lasteaia ehitustööd“ selle aasta juunis. Juulis selgus hanke võitja – AS-i Tartu Ehitus pakkumus hinnaga 3 270 778,52 eurot käibemaksuga. Hankes osales veel kaks ettevõtet: AS Paide MEK ja Revin Grupp OÜ. Järva vallavalitsus sai ehituseks toetust meetmest „Kliima2.9.1. Avaliku sektori hoonete energiatõhusus“.

Järva vallavanema Toomas Tammiku sõnul oli projekti muutmine vajalik valla raha säästmise pärast. Kogu aeg on töötatud selle nimel, et lasteaed saaks valmida. „Otsustasime hoone projekti natuke muuta. Enne oli sellesse planeeritud viis, nüüd aga neli rühma, mis on antud piirkonnale väga sobilik suurus. Saime uuesti rahastuse ja hoidsime kokku ligi miljon eurot valla raha,“ selgitas Tammik. „Raha, mille kokku

hoidsime, saame kasutada teiste piirkondade arendamiseks.“

Järva valla arendus- ja majandusosakonna juhataja Triin Tippi sõnul on hoone valmimise aeg järgmine sügis, kavandatud ehitusaeg üheksa kuud. Ehituse avakoosolek toimub septembris. Aravete lasteaia Mesimumm hoone tuleb energiatõhus ning nüüdisaegne, ruumiplaneering efektiivne ja sisekliima hea. 2023. aastast on Aravete lasteaed Järvapesa lasteaia osa. „See on meie

suur soov saada uude majja,“ sõnas Järvapesa lasteaia direktor Madli Pöder. „Lapsed, vanemad ja õpetajad on ootuses.“

Aravete lasteaia hoone arhitekt on Toivo Tammik, kes on muuhulgas andnud välimuse ka Aegviidu ja Kuressaare Ida-Niidu lasteaiale. Lisaks on ta oma meeskonnaga kavandanud Tartu Peetri luterliku kooli juurde kaks lasteaeda, mis rekonstrueeriti kõrvuti eramajade baasil. „Julget värvikasutust, lastele

sobivat keskkonda, põnevaid väliallasid oleme kavandanud mitmele poole Eestis,“ ütles Tammik. „Aravete puhul oli inspireeriv vahelduv asula maastik, koht kooli läheduses on väga hea ja omab ka edasiarenduse võimalusi.“

21. septembril kell 11 on maal elamise päeval kõikidel huvilistel võimalik tulla kohtuma Järva vallavanema Toomas Tammikuga ja Aravete lasteaia arhitekti Toivo Tammikuga.

India saatkond tõi Bollywoodi tähed Koeru

Maailma suurima rahvaarvuga riik, India vabariik tähistas 15. augustil oma 78. iseseisvuspäeva. Sel puhul korraldas India saatkond Eestis Jhankaar Bollywood Dance Company külaskäigu. Kaheksaliikmeline tantsutrupp andis kaasahaarava etenduse Eesti neljas paigas, teiste seas 17. augustil Järva vallas Koeru kultuurimajas.

Sõna sai ka India vabariigi suursaadik Eestis T. E. Hr Ajaneesh Kumar. Ta rõhutas, et India on alati olemas olnud, kuid viimased 78 aastat iseseisva vabariigina.

Suursaadiku sotsiaalsekretär Kamilja Jakim tutvustas publikule

kontserdi ülesehitust ja esinejaid. Ta lubas energiat ja emotsioone ning täpselt seda publik tunda saigi – tund aega katkematut tantsu, mille energia kandus ka saali.

„Oli see vast kontsert, isegi mina pidin tantsima,“ tõdes abivallavanem Siim Umerov ja lisas, et sellist kontserti juba iga päev ei näe. Ta soovis Järva valla elanike nimel ja saalis viibijate aplausi saatel India vabariigile iseseisvuspäeva puhul õnne. Valla tänu pälvis ka kontserdi saatkonnapoolne korraldaja Kamilja Jakim. Umerovi sõnul oli kontsert tõeliselt kaunis – hea, et tükike India kultuuri meieni toodi. „Eriti nende iseseisvus-

päeva tähistamise nädalal, mis on lähestikku meie taasiseseisvumispäevaga. Olgu riigis inimesi üle miljoni või üle miljardi, iseseisvuse hoidmine ja selle tähistamine on tähtsad. Mul on hea meel, et me seda siin Koerus koos tegime.“

„Väga meeldis, olen väga tänulik, et elu sellise võimaluse andis,“ tõdes koerulane, India kultuuri austaja Eha, kel oli põhjust nüüd sari kapist välja võtta ja sellega kontserdile tulla. „Lapsena istusime ju pikki tunde kinos ja vaatasime India filme. Kuidas on see võimalik, et sellised esinejad siia tulid?“

Miks Koeru kultuurimajas,

küsisid nii mõnedki. Sest Järva vallas oli märtsis au võõrustada India vabariigi suursaadikut T. E. Hr Ajaneesh Kumari ja kui

juunis pakkus saatkond Bollywoodi tantsutruppi külaskäiku, võttis Järva vald selle pakkumise rõõmuga vastu.

Koolide avaaktused 1. septembril

Koigi kool kell 9.00

Põhja-Järva kooli Aravete õppekoht kell 10

Imavere kool kell 11

Koolide avaaktused 2. septembril

Peetri kool kell 8.30

Põhja-Järva kooli Ambla õppekoht kell 8.30

Koeru keskkool kell 9

Põhja-Järva kooli Albu õppekoht kell 10

Järva-Jaani gümnaasium kell 11

Läheneb mittetulundusliku tegevuse toetuste taotlemise tähtaeg

1. septembriks ootab Järva vallavalitsus taotlusi järgmistele toetustele.

- Tegevustoetusele 2025. aastaks. Toetus antakse mittetulundusühingu tegevuse ja arengu toetamiseks, et säilitada ja tõsta selle võimekust. Tegevustoetuse piirmäär külaliikumise edendamiseks on kuni 800 eurot, teistele mittetulundusühingutele kuni 300 eurot. Tegevustoetust antakse vähemalt kaks aastat tegutsenud Järva vallas registreeritud mittetulundusühingule.

- Usulise ühenduse toetusele 2025. aastaks. Toetust antakse kogudustele kiriku kui mälestise säilitamiseks ja koguduse omandis oleva(te) kalmistu(te) hooldamisega seotud kulude katmiseks. Kiriku kui mälestise säilitamiseks on toetuse piirmäär kuni 3000 eurot ja kalmistu hooldamisega seotud kulude katmiseks kuni 4000 eurot kalmistu kohta.

- Spordiklubi toetusele 2025. aastaks. Toetust antakse Järva valda registreeritud spordiklubile, mis on täitnud kultuuriministri määruses „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialalidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosale, treeningrühmale ja tree-

nerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“ esitatavad nõuded, toetuse ülempiir on 4000 eurot aastas.

- 2024. aasta projektitoetuse II taotlusvoor. Toetust saab taotleda Järva valla elanikele suunatud ja nende huvides toimivale tegevusele (kultuuri, hariduse, spordi, noorsootöö, sotsiaaltöö, tervise, turvalisuse, elukeskkonna, keskkonnakaitse ja külaliikumise edendamiseks). Toetust saab taotleda mittetulundusühing, sihtasutus, seltsing või füüsiline isik. Projektitoetuse piirmäär on kuni 2000 eurot, rahaline omafinantseering vähemalt kümme protsenti. Tegevused on abikõlblikud 01.09–31.12.2024. Iga taotleja võib esitada ühe taotluse, toetusteks jagatakse kokku 13 200 eurot.

Taotlusi saab esitada elektroonilises taotluste keskkonnas <https://jarvavald.ee/e-taotlused> või digitaalselt allkirjastatuna vastaval taotlusvormil aadressil info@jarvavald.ee. Kuna 1. september on pühapäev, on taotlusi erandkorras võimalik tänava esitada esmaspäeva, 2. septembri kella 23.59-ni.

Info: Triin Tippi, telefon 520 7938, e-post triin.tippi@jarvavald.ee

Taristuminister Vladimir Svet külastas Järva valda

9. augustil kohtusid Järva vallavanem Toomas Tammik ja Järva vallavalitsuse liige Alari Teppan taristuminister Vladimir Svetiga Imavere päevakeskuses, et anda ülevaade valla taristust. Kohalikus omavalitsuses töötanud Svet haakus kergesti Järva valla teemadega, aga kuulis ka uut infot. Svet külastas Imavere üürimaja ja Imavere Kodutaret. Arhitektuuriliselt silmapaistval üürimajal on nummerdatud parkimiskohad, mänguväljak ja eraldi maja näiteks jalgrataste hoidmiseks. Praegu on vaba vaid üks korteritest, millega tutvus ka taristuminister. Kodutare on ainulaadne eakatele mõeldud maja, kus elatakse ühe- ja kahetoalistes korterites. Maja on

planeeritud senioride vajadusi arvestades.

Pärast ülevaadet Järva vallast suunduti tutvuma Imavere üürimajaga. „Tuleb mõelda targalt, kus sellel majal on jumet – täna, 10 aasta pärast, 20 aasta pärast,“ ütles Svet. Tema sõnul on hea, kui selliseid maju rajatakse kohta, kus töökohti on palju ning kus ka maja ise annab elanike arvu kasvule panuse. Taristuminister uuris Järva vallavanema käest, miks peaks sellise programmi jätkama. Tammiku sõnul tõi maja kaasa elanikkonna kasvu. „Langustrendi hoiab tagasi, võib-olla ei vii selline maja seda nulli ega positiivseks, aga kindlasti pidurdab,“ selgitas Tammik üürimaja olulisust.

Järgmisena suunduti Imave-

re Kodutaresse, kus oma kodu lävel ootas külalisi vanaproua Meeli Natus. Meeli on kodutares elanud viis aastat ning selle aja jooksul võõrustanud mitmeid tähtsaid riigiinimesi nagu näiteks president Alar Karist. Kohtumisel Meeliga tundis taristuminister huvi elamistingimuste vastu, kuidas on suhted naabritega ja kuidas on Meeli oma koduga rahul. „Nuriseda ei saa mitte midagi. Mina küll ei kurda,“ jagas oma kogemust Meeli. Ka naabritel läheb tema sõnul hästi. Elamistingimused on head ja suviti pole toad ka liiga palavad. „Õhku on küll,“ lissas ta. Kodutare elanikele pakub suviti silmailu maja ees lokkav lillemeri. Soovi korral saab pida ka aiamaad.

„Seda me oleme ikka vahel naljaviluks unistanud, et siin võiks olla väike eraldi veranda,“ jagas Meeli enda ja naabrite soovet. Teemaks tulid ühisalad ja nende tähtsus. Ühisalad peaksid võimaluse naabritega tihedamalt läbi käia ja annaksid Kodutare elanikele eraldi koha külaliste võõrustamiseks. „Koo tegemine ja sotsialiseerumine on olulised,“ ütles Tammik ja lissas, et on saanud elanikelt tagasisidet ning näeb, et selliste majade edasi arendamisel võiks lisada nendele ka ühisala.

„Oli äärmiselt meeldiv tutvuda, aitäh, et te lubasite siia sisse piiluda. Püüame õppida teie kohalikul tegijalt. Järva vald on väga-väga tubli vald,“ ütles Svet Meeli kodust lahkudes.

IN MEMORIAM

JAAGO KURIKS

27.09.1971–14.08.2024

Jaago Kuriks lõpetas Paikuse politseikooli, töötas Aravetel noorsoopolitseinikuna, oli 1993. aastast Koeru konstaabel ning pälvis 1995. aastal parima noore politseiniku preemia.

Küllap jäi toona 25-aastane noor mees oma aktiivse eluhoiakuga silma kohalikele inimestele, sest 1997. aasta mais tehti Kuriksile ettepanek asuda vallavanema kohale. Ta võttis aega järelemõtlemiseks, kuid nõustus ja valiti 1997. aasta 28. mail Koeru vallavolikogu poolt ühehäälselt vallavanemaks. Kui volikogu esimehed vahetusid tihti, siis Kuriks pidas vallavanema ametit järgmised tosin aastat ning kogus järgmistel kohalike omavalitsuste valimistel 1999. aastal oma nimekirja ja 2002. aastal Koeru valla parima häältsaagi.

Vastse vallavanema sõnul oli Koerus suureks probleemiks elamu- ja soojajandus. Selle parendamisega ta tegelema hakkaski.

Toona vallavolikogu juhtinud Jaanus Muraka sõnul on jälj, mille Jaago Koeru

maha jättis, väga suur – Koeru on selline, nagu siis sai tehtud. „Koeru oli Järvamaal üks esimesi valdasid, mis tegi lasteaiale juurdeehituse. Ka Koeru koolimaja sai juurdeehituse. Haridus oli prioriteet, sealt kokku ei hoitud. Koeru muusikakool oli üks hallatav asustus, mis teiste hulgas oli suuresti Jaago initsiatiivil loodud ja see toimib tänaseni,“ meenutas Murakas. „Rajati esimesed kergliiklusteed. Koerus olid väga kõrged küttekulud, tuli lahti saada põlevkiviga kütmisest. Ehitasime hakkepuidukatlamaja ja lahendasime selle probleemi. Koeru veeprojekt oli keeruline ja raske. Saime Euroopa Liidu rahade eest kanalisatsiooni- ja veeprojekti tehtud – veemajanduse kordategemine on kultuuri näitaja, vanas Hiinas oli see murdepunkt, kui hakati veesüsteeme rajama. See tähendas tsivilisatsiooni. Jaago seisus Väinjärve keskkonna eest: järve puhastati kõrkjatest, uuriti kalavarusid ja ehitati välja puhkeala. Jaago pikal valitsemisperioodil lahendasime Koerus kõik need probleemid. Mõisa remont oli Achilleuse kand, mis pikalt ei õnnestunud, aga seda tehti järjepidevalt ja mõis sai Norra projekti rahaga lõpuks korda.“

Murakas tuletas meelde ka Jaago koostööd ettevõtjatega, ta hoidis neid enda lähedal ja kaasas valla juhtimisse. Ettevõtjad toetasid tol ajal valla sotsiaalseid tegevusi, olid nõus öla alla panema.

„Jaago töövõime oli väga suur, ta haaras kõiki teemasid. Ilma tema osaluseta ei toimunud suurt midagi. Tema kiire mõtlemine ja kompromissivõime ning hea läbisaamine inimestega ulatus Koeru valla juhtimisest Järvamaa omavalitsuste liidu (JOL) juhtimiseni välja. Jaagol oli üks omadus, mida on väga vähestel inimestel – ta oli siiralt omakasupüüdmatu. Ta oli hea ja tahtis head. Võib-olla olid need omadused temas isegi liiga äärmuslikud ja vahel võis sellest jamasidki juhtuda. Aga kõik teadsid, et Jaago on hea ja andestasid talle ta vead.“

Jaago Kuriksist sai vallavanem kõige

keerulisemal ajal, kui midagi ei olnud ja kõik tuli üles ehitada. „Inimestevaheline keemia oli siis teine, Eesti asja ajamine oli püha, see sidus inimesi, eesmärgistas tegevused. Jaago sobis sellesse olukorda väga hästi,“ meenutas Murakas.

Toona Imavere valda juhtinud Jüri Ellram meenutas, et JOL-is oli raha jagada napilt. „Jaago mõtles riigimehelikult ja loovutas Koeru koolile mõeldud 150 000 krooni Imavere kooli ehituseks, sest meil oli seda väga vaja,“ meenutas Ellram. „Ka oli tema idee, et aitab soolotsemisest – JOL-i juhtimine võiks toimuda rotatsiooni korras aasta kaupa, sest kõik omavalitsusjuhid on võimelised JOL-i juhtima ja igäüks toob endaga midagi kaasa. Kohtusime siis Paides pea igal nädalal. Koostöö omavalitsuste vahel oli väga hea.“

Ellram meenutas ka, et Jaago oli spordimees. Sama teadis öelda ka Jaanus Murakas, sest Jaago oli tema rallitiimis kaardilugeja. „Jaago polnud varem ralliga kokku puutunud nagu meie pere, kes on põlvest põlve selle spordialaga koos elanud. Andeka inimesena omandas ta vajalikud teadmised aga kohe. Meil oli Jaagoga hea keemia. Ta luges mind hästi, sai aru, millist infot ma rooli taga vajan ja see tuli täpselt õigel ajal. Kaardilugejal on palju kohustusi, mida inimesed ralliraja äärest ei näe. Kogu dokumentatsiooni administreerimine iga katse löikes – sellega sai ta väga hästi hakkama.“

Muraka sõnul oli Jaago oma lähedaste ja sõprade jaoks valmis tegema mida iganes, kui keegi oli hädas ja vajas abi. „Ta jagas oma aega ja panust teistele hea meelega, andmine pakkus talle rõõmu.“

Tunneme kaasa Jaago lähedastele.

Järva vallavolikogu
Järva vallavalitsus

Järva Valla Leht

ILMUMISGRAAFIK

SEPTEMBER – 12.09 JA 26.09

OKTOOBER – 10.10 JA 24.10

NOVEMBER – 7.11 JA 21.11

DETSEMBER – 5.12 JA 19.12

Järva valla lehte kaastööd tuleb saata hiljemalt 7 päeva enne lehe ilmumist.

25.–28. juulini olid Järva vallas külalised Soomest meie sõprusvallast Ilmajoelt: vallavolikogu esimees Ahti Ranto, aseesimehed Johanna Reinilä ja Juha-Pekka Karvonen ning arendusjuht Simo Kankaanpää.

Järva vallas on, mida näidata. Kui eelmisel aastal uuendas Järva vald sõpruslepingut Ilmajoe vallaga, siis tutvustati külalistele peami-

selt valla põhjapoolseid asutusi ja ettevõtteid. Sel korral oli järg lõunapoolse piirkonna käes.

Väisati Koigis asuvat Elen Puidutöötlemise OÜ-d, Koigi mõisa ja kooliaeda (pildil), Kilplalat, elektroonikaettevõtte Fineltek Baltic OÜ Koeru tehast, Ervita Marjakasvatuse OÜ-d, Aruküla ja Vao mõisa ning AS-i Koeru Hooldekeskus. Viimasel

päeval tutvuti ka Järvamaa haiglaga. Kui eelmisel suvel pakkusid külalistele kultuurilise elamise Järva valla kirikute päevade kontserdid, siis sel korral külastasid sõprusvalla esindajad Väinjärve veepidu.

Külalisi saatsid ringkäigul vallavanem Toomas Tammik ja vallavalitsuse liige Alari Teppan.

Järva vald ootab ettepanekuid Järva valla vapimärgi, teenetemärgi ja ettevõtlusauhinna andmiseks

Ettepanekute esitamiseks tuleb täita taotlusvorm, kus on vaja ära märkida, millist tunnustusavaldust taotletakse, tunnustusavalduse kandidaadi olulised andmed ja põhjendus, miks kandidaat võiks saada taotletava tunnustuse. Taotlusvorm on saadaval Järva valla kodulehel.

Allkirjastatud taotlusi oo-

tame hiljemalt 1. septembriks 2024 e-posti aadressile info@jarva.ee või aadressile Pikk 56, Järva-Jaani alev, Järva vald 73301.

* Vapimärk antakse füüsilisele isikule üks kord kõrgeima auavaldusena Järva vallale osutatud erakordselt väljapaistvate teenete eest. Vapimärgi andmise põhjus võib olla isiku pikaaja-

line töö või looming, mis on andnud püsiva ja olulise panuse kultuuri, majanduse või muu valdkonna arendamisele Järva vallas.

* Teenetemärk antakse üks kord austusavaldusena füüsilisele isikule silmapaistva saavutuse või valla huvides tegutsemise eest.

* Ettevõtlusauhind antakse

ettevõtjale või ettevõttele, kelle tegevus on jätnud olulise jälje vallakogukonna ellu ja mõjutanud positiivselt piirkonna arengut.

Autasud annab pidulikult kätte vallavolikogu esimees või tema asendaja Järva valla sünnipäeva pidulikul tähistamisel.

Pane oma ettepanek juba täna teele!

- Järva vallavolikogu algatas 31.08.2022 otsusega nr 57 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise teade“ Järva valla tuuleparkide eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise koos vajalike uuringute läbiviimisega.

21.04.–21.05.2023 toimus eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalik väljapanek ning 14.06.2023 avalik arutelu Amblas ja 15.06.2023 Koigis.

Eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile tuginedes koostati Järva valla eriplaneering, mis sisaldab ka keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruannet.

Järva vallavalitsus esitab lähiajal Järva valla eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu koos keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega kooskõlastamiseks valitsusasutustele ning puudutatud isikutele arvamuse avaldamiseks (muuhulgas saade-

takse teade võimalusest arvamust avaldada kõigile maaomanikele kolme kilomeetri raadiuses eriplaneeringu aladest).

Et täpsemalt selgitada, mis on eriplaneering, milline on selle edasine menetlus, korraldab Järva vallavalitsus eriplaneeringut tutvustava avaliku arutelu kolmapäeval, 4. septembril kell 17.30 Järva-Jaani kultuurimajas.

Eriplaneeringu info: <https://jarvavald.ee/eriplaneeringud>

- Keskkonnaamet teavitas Järva vallavalitsust 10.07.2024 kirjaga nr DM-127839-7, et Verston OÜ poolt 15.05.2024 esitatud Kalitsa kruusakarjääri keskkonnala taotlus on menetlusse võetud. Kalitsa kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaa pindala on 16,60 hektarit ja mäeeraldise pindala 12,44 hektarit, keskmiseks tootmismahuks aastast on taotlemise hetkel planeeritud 28 tuhat kuupmeetrit.

Kooskõlas maapõueseadusega palutakse

Järva vallavolikogul arvamust avaldada Kalitsa kruusakarjääri keskkonnala taotluse kohta, eelnõu on plaanitud volikogu 26. septembri istungi päevakorda. Järva vallavalitsus korraldab teema käsitlemise avaliku arutelu Koeru kultuurimaja väikeses saalis esmaspäeval, 09. septembril kell 18.

- Keskkonnaamet teavitas Järva vallavalitsust 09.08.2024 kirjaga DM-129074-6, et TM Energy OÜ poolt 05.07.2024 esitatud Liivaku V uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlus on menetlusse võetud. Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus plaanitakse rajada kuni 20 uurin-gupuurauku 9,02 hektari suurusel alal.

Kooskõlas maapõueseadusega palutakse Järva vallavolikogul arvamust avaldada Liivaku V uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta, eelnõu on plaanitud volikogu 26. septembri istungi päevakorda. Järva vallavalitsus korraldab teema käsitlemiseks avaliku arutelu Roosna külas Ilumäel kolmapäeval, 11. septembril kell 17.30.

**MAAL ELAMISE
PÄEV 2024**

JÄRVA VALLAS, ARAVETEL

20. SEPTEMBRIL

Kell 10 külastame OÜ Terasmani tehast

Tööstuse tee 1, Aravetel

Kell 11 külastame Saint-Gobain Eesti AS Aravete tehast, Tööstuse 11

Kohtade arv on piiratud! Pane end kirja
marta.kondas@gmail.com

**21. SEPTEMBRIL KELL 10–16
ARAVETE KESKKOOLIS**

Avatud Rebase talu 70 õunasordi näitus

Kell 10 hommikukohv vallavanemaga – arengutest

Järva vallas räägib vallavanem Toomas Tammik.

Esinevad Põhja-Järva kultuurikeskuse tantsijad

Kell 11 arutelu Aravete lasteaia ehitusest –

Järva vallavanem Toomas Tammik ja arhitekt

Toivo Tammik

KELL 11–14

Aravete avaliku varjumiskoha külastus.

Kangrumäe Külakultuuri Edendamise Selts tutvustab KÜSK-i innovatsioonifondi projekti „Turvalisem Aravete kogukond“,

Naiskodukaitse räägib evakuaatsioonikoti pakkimisest Aravete kooli huviringide tutvustus

ARAVETEL KELL 11–14

Meie poe parklas Aravete Agro tehnika näitus

Järva valla noorsootöökeskus korraldab noorte seiklusmängu

Haridus: Järvapesa lasteaed, Ambla-Aravete kool
Kultuur: Põhja-Järva kultuurikeskus, raamatukogu, raamatukogubuss Krööt, eakate klubi Vokiratas

Sport: Pilve pere krossiprojekt, EST1 Karting Aravete, Järva valla spordikeskus

Aravete päästekomando ootab külla!

Kõigi külastajate vahel loositakse välja meene!

Kell 12 kunstiteater „Aravete maalitud aknad“ -

Kai Vähter ja Kalvi Kirspuu

Kell 11–13 avatud Mägise aiand. Näitus Piibe Teatri Rabassaare etendusest „Vaikuse saar“

TOIT

Avatud Kete kohvik

Kell 12 avatakse Kaasikute kodukohvik

BUSSIREIS

(algab MEIE poe eest)

Kell 14–17 marsruudil Aravete-Kärvete-Sipelga surnuaed-Ambla-Rava-Maarjamõisa-Aravete.

Giid Ants Käärma, saatja Arnika Tegelman.

Võib osaleda ka oma autoga.

Kohtade arv on piiratud!

Pane end kirja marta.kondas@gmail.com

maalelamisepaev.ee
jarvavald.ee

Age Tihane: Juuksurist raamatupidajaks

Age Tihane on Järva valla uus raamatupidaja, kes hindab väga kodu lähedal töötamise võimalust. Age kokkupuude Järva vallaga sai alguse esimesest klassist, kui tema pere kolis Peetrisse. Pärast gümnaasiumi lõppu suundus Age Tallinna. Nii nagu mitmed noored, arvas ka tema, et linn on rohkemate võimalustega ja ägedam. Tagasi maale suundus Age koos elukaaslasega, mõlgutades mõtteid paiksemaks jäämisest ja pereelu alustamisest.

Nüüd on Age tagasi Järva vallas olnud juba üle kümne aasta. Ta elab oma perega Koeru kandis ja võtab osa sealsetest kogukonnatüüpidustest nagu kirikute päevad, kontserdid, kohvikute päevad, Väinjärve veepidu. Järva vald on Agele armsaks saanud. „Pole olnud kordagi mõtet, et koliks mujale või läheks linna tagasi. Tahaks ikka jääda siia,“ sõnas ta.

Age on kaks südamelähedast kutsumust. Üks neist on juuksuriamet ja teine finantssuund. Juuksuriameti omandas Age pealinnas. Vilumuse säilitamiseks hoiab Age kätt soojas ning lõikab aeg-ajalt juukseid ka praegu. Agele meeldib ilumaailm ning enda väljendamine loominguliselt. Ka oma koduses aias otsib ta võimalusi ilu luua. „Mulle meeldib just lillede ja iluaianudusega tegeleda,“ ütles Age.

Age elus käivad väljakutsed ja rutiin käsikäes. Ta hindab küll stabiilsust ja maal olevat rahulikku keskkonda, kuid tunneb ka, et aeg-ajalt on vaja vastu võtta uusi väljakutseid. „Mulle ei meeldi paigalseis. Ma tahan, et elu oleks pidevas liikumises,“ ütles ta. Sealjuures peab ta ka oluliseks pooleliolevad asjad ära lõpetada.

Arvude maailma sukeldus Age siis, kui läks õppima Lääne-Viru rakenduskõrgkooli (nüüdne Tallinna tehnikakõrgkool – toim) ärijuhtimist finantssuunal. „Finantssuuna valisin just arvude pärast, need on mulle ka alati huvi pakkunud,“ sõnas Age. Agele meeldib ka raamatuid lugeda. Praegu on tema öökapi just finantsteemaline lektüür.

Age usub, et iga asi juhtub omal ajal ning võimalused avanuvad just õigel hetkel. Nii sattus tema teele ka Järva valla raamatupidaja ametikoht. „Nendel hetkedel, kui on vaja suuri otsuseid teha, siis kuidagi tunned, et asjad langevad ilusti kokku,“ sõnas Age. Järva valda tööle asumise kasuks rääkis mitu seika – see toetas Age huvi, teadmisi ja samuti arvestas tema sooviga töötada kodu lähedal. „Viimane töökoht oli mul Paides ühes tootmisettevõttes, olin müügiasistent. Seal oli igapäevane sõitmine Paidesse,“ selgitas ta. Age on ka kaks last, kellest üks käib koolis ja teine läheb sel sügisel. Uus töö võimaldab ka seda logistikat paremini korraldada. Raamatupidamise tööd peab Age väga põnevaks.

Noorte heaolu spetsialist samastub noorte murede ja rõõmudega

Järva vallas on päris uhiuus amet, noorte heaolu spetsialist, mis loodi „Noortegarantii“ tugisüsteemi abil. Tegemist on projektipõhise tööga, mis kestab 2026. aasta septembrini. Ametis on noorsootööst vaimustunud ja ka ise noor 21-aastane Madli Matvejev. „Noortega võiks tegeleda keegi noorem,“ sõnas Madli. Samaealised samastuvad ja mõistavad üksteist paremini.

Noorte heaolu spetsialisti eesmärgid on üllad. „On vaja ühendust võtta noortega, kes on NEET-olukorda sattunud ehk on kodused, ei õpi ega tööta. Neid tuleb hakata suunama vajalikele teenustele: kas on vaimse tervise muresid või töötukassasse karjäärinõustamisele,“ ütles Madli. Madli fookuses on peamiselt 16–29-aastased ning nende suunamine tööturule, aga ka nooremad. Sihtrühma vanus on alates 13. eluaastast. „Need noored, kes on põhikoolis ja kes ei taha koolis käia,“ lisas Madli. Nende puhul on peamine eesmärk teha ennetustööd.

Madli ise on pärit Lääne-Virumaalt Väike-Maarjast. Uuele ametile otsustas ta kandideerida, sest mõistab noorte muresid väga hästi. „Olles ise noor ja eelmisel aastal gümnaasiumi lõpetanud, siis tean, kui raske on edasi minna,“ sõnas ta. Edasi minemise all mõtleb ta nii tööturule suundumist kui ka uute õppimisvõimaluste avastamist. „Kui esimesel korral see ei õnnestu, siis mõistan, miks motivatsioon võib ära kaduda.“ Madli julgustab edasi püüdlema. „Ei ole alati nii, et kui midagi väga tahta, siis küll saab. Tuleb vaeva näha ja olla avatud kõigile võimalustele, mis elu toob.“

Madli on vaimustunud noorsootööst ja ta näeb oma tulevikku seotuna just selle valdkonnaga. „Sügisest lähen Tallinna ülikooli noorsootööd õppima,“ on ta valmis vastu võtma kolmeaastast teekonda ja mõlgutab samas ka edasiõppimise mõtteid. „Tahaks magistriõppesse ka minna. See on minu suur eesmärk, et vähemalt magistrikraad, muidu ei sobi,“ jagas ta tulevikumõtteid.

Madli suur soov on toetada noori ja olla nende jaoks neile sobivate kanalites olemas. Ta loob endale ka sotsiaalmeedia kontod, sest noortele võib olla ebamugav võtta ühendust meili või telefoni teel. Liiga ametlik. „Ma tahakski niimoodi noortepäraselt kõike ajada,“ lisas ta. „Ühel hetkel teen Facebooki ja Snapi, et neil oleks lihtsam minuni jõuda.“ Noorte toetamiseks ja nõustamiseks teeb Madli koostööd eri asutuste ja inimestega: koolide, sotsiaalpedagoogide, noortekeskuste, lastekaitse spetsialistidega jne. „Kõikidega, kes on kuidagi mingil määral noortega seotud.“

Vabal ajal võib noorte heaolu spetsialisti kohata Eesti metsades jahil või mõnel puhkuseraisil Türgis ja Hispaanias. Ise, püss õlal, Madli siiski ei käi, tema roll on teine. „Metsas olemine ja loomade karjumine – peab ju karjuma, et loomad metsast välja jookseksid – see on enda välja elamine ja annab sellise hea tunde. Looduses on üldse hea viibida.“ Madli soovib noortelgi tegeleda hobidega, kas või natukene. „Sealt võib tekkida huvi mingi kindla ameti vastu. See oleks juba suur algus.“

Madlile meeldivad uued väljakutsed, millest üks suuremaid oli talle vahetusaasta Ameerikas. Madli õppis, mida tähendab eesmärgi nimel töötamine, ning tajus, et noorte mured on eri riikides üsna sarnased. Ka teistel noortel soovib ta leida eesmärki, mille nimel töötada. Eesmärgi elluviimist toetab ajakava loomine ning kohe alustamine.

Järva valla uus finantsjuht armastab numbraid juba koolipõlvest saati

Margus Pärn, Järva valla uus finantsjuht, näeb kõike numbrites. Kuigi tegemist on inimesega, kes pärit Saaremaalt ja elab Viimis, teab ta Järva vallas juba üsnagi palju. Kui palju on elanikke, kui suur on pindala. Siiski pole tegemist finantsjuhiga, kes numbrite taha ei näeks. Marguse nägemuse järgi tuleks seitset kunagist omavalitsust vaadata ühtse terviku ehk Järva vallana. „Kui me jõuame selleni, et meil on üks suur Järva vald ja me paneme selle esikohale, siis võib oodata mingisugust uut kvaliteeti,“ sõnas Margus.

Uuel finantsjuhul on matemaatika ja numbrid veres. „Minu vanaisa oli matemaatikaõpetaja,“ ütles ta. Margus on lõpetanud Saaremaa ühisgümnaasiumi matemaatika-füüsika eriklassi, kust suundus Tallinna tehnikakõrgkooli majandusteaduskonda. Pärast kooli lõpetamist on ta olnud enamiku ajast finantsjuht. Tema tööpõli algas juba noore poisina tootmisettevõttes Norma. Kõige suurem eraettevõtte, kus Margus on finantsjuhina töötanud, on Maag Grupp. Suurde kontserni kuuluvad sellised kaubamärgid nagu Tere, Farmi, Rakvere lihatööstus. Suured numbrid pole Margusele võõrad ja samuti on talle tuttav avalik sektor. „Ma olen olnud kahe kõige suurema riigiameti finantsjuht: sotsiaalkindlustusameti, mille aasta eelarve on neli miljardit, ja transpordiameti, mille eelarve maht on 600 miljonit,“ sõnas Margus.

Margus on töötanud varasemalt nii eraettevõttes kui ka riigiametis, aga mitte kohalikus omavalitsuses. Riik ja omavalitsus on aga tihedalt seotud. „Riigi rahanduses on keerulised ajad, raha on suhteliselt piiratud ja nüüd, kui riik hakkab kulusid veel kokku hoidma, on oht, et see mõjutab ka otseselt kohalikke omavalitsusi,“ lisas Margus. Tuleb üle vaadata asutuste kulud, mis pole sugugi lihtne, aga seda on vaja teha. Margus ei karda teha ettepanekuid, käia välja alternatiive, teha projektidest analüüse ning vajadusel ka argumenteerida. „See ongi minu töö. Selleks ma siia tuln,“ ütles ta. Asju peale suruda ta ei kavatse.

Tulusid Järva vallale toob ettevõtluse soodustamine. Probleem on aga selles, et siin on küll mitmeid toredaid ettevõtteid, aga nende personal elab mujal ja nii viivad nad ka maksutulu teise valda. „Asukoht on väga hea,“ lisas Margus. Järva vald paikneb Eesti keskel, kuhu on teistest piirkondadest enam-vähem üks maa. Ka Margus ei pelga pikemaid sõite. Autoga Viimist Järva valda vurada ei võtagi tunduvalt rohkem aega, kui Viimist Tallinna teise otsa sõita.

Margus sõnab enda kohta, et ta on lahendustele orienteeritud ja süsteemne. Ta on abielus ja tal on kaks last. Huvidena toob ta välja male, lauatenise ja jalgrattaga sõitmise. Ta tegeleb loodusfotograafiaga, vihub abikaasaga seltskonnatantsu tantsida ning on reisinud umbes 40 riigis. Põnevaima kohana toob ta välja Jaapani, aga lemmikriigiks on tal Itaalia, kus on maitsev toit ja väga hea kliima. Huvitav on ka Ameerika Ühendriigid.

Järva vallas
7. septembril 2024
kell 10-18

MUUSEUMITEE

Järva-Jaani vanatehnika muuseumide keskus

(Lai tn 1, Järva-Jaani), kontakt Silva Kärner, tel 515 3638

10.00–18.00 Grupiekskursioonid giidiga vastavalt eelkokkuleppele

12.00 ja **14.00** Järva-Jaanis bussiringid koos giidiga

17.00 vabaõhukontsert ansambliga "Arhailised mehed" (pilet 5€)

Muuseumide keskus avatud kodukohvik kuni kaupa jätkub

Järva-Jaani Kinomuuseum (Tamsalu tee 1)

Avatud kell **11–13**, kell **11** ja **12** kinoseansid (muuseumipilet)

Järva-Jaani koduloomuuseum Orina mõisas (Mõisa tee 8)

10.00 jalutuskäik Orina mõisa eest koos legendide ja lugudega läbi Kasekopli vallamajani ja sealt edasi Kirikaeda (1,5 h programm, ajaloolised paigad alevs)

11.00, **13.00** ja **15.00** Esitusprogramm *Performance* tehnika pöördlaval (pilet 15€), esitleb Autosert Järva-Jaani MTÜ Vaheaegadel ja enne esitluse algust võimalus tutvuda Koduloomuuseumi väljapanekutega (muuseumipilet)

A. H. Tammsaare muuseum Vargamäel

(Vetepere küla), kontakt Reelika Raim tel 5326 8377

NB! Muuseum on 7. septembril erinevate tegevustega Albu mõisas. Muuseum Vargamäel on külastajatele avatud kell **11–18**. Vaatamiseks on muuseumi püsinäitus ja aastanäitus "100 aastat soode kuivendamist Vargamäel" (muuseumipilet).

Eesti Piimandusmuuseum Imaveres

(Imavere, H. Rebase tee 1), kontakt Anneli Siimussaar tel 5300 8485

NB! Piimandusmuuseum on 7. septembril kell **11** töötubadega Albu mõisas ja kell **16** Kilplalas.

Muuseum külastajatele avatud 11.00–18.00 (muuseumipilet)

Aravete Külamuuseum kutsub Amblasse!

(Ambla kultuurimaja) Kontakt Triin Väin tel 5650 0358

11.00–15.00 Kultuurilooline jalutusmäng Amblas.

Raja läbimine võtab aega 20-40 minutit, sobilik peredele. Loosiauhinnad raja läbinutele.

Aravete külamuuseumi kogukonna arhiivitoa tutvustamine Ambla kultuurimajas.

Eesti Vabadussõja teemaline näitus

"Vabaduse tee" (Tiigi talu, Müüsleri küla)

kontakt Ene Mikk, tel 525 1104, kell **10–16** näituse külastamine

Kilplaste Koda (Müüsleri, Kilpmaa)

kontakt Helena Siiroja, tel 5191 4282

Raamatunäitus "Kas kilplasel on rahvust?"

Müüsleri küla ajaloo näitus

10–12 ja **17–18** Käsitöö õpitoad

12.00 Kilplaste elamusretk giidiga

12–18 Keraamika õpitoad

16.00 Eesti piimandusmuuseumi või õpituba (käepaelaga)

Teemapargi orienteerumismäng audiogiidiga, toitlustamine, majutus. Avatud meenete müügipunkt omanäoliste esemetega.

Päinurme koduloomuuseum

(Päinurme rahvamaja), kontakt Ründo Mülts, tel 5668 2165

Kultuuriloopäev Vaali Vabariik ja Hans Anton Schults.

Kultuuririkkus rahvaluule suurkoguja varasalves.

Külastame Hans Anton Schulti sünnitalu Vaali külas.

Päinurme rahvamajas avatud seminar.

Albu mõis (Albu küla), kontakt Külliki Veede, tel 5809 4149

11–12 Piimandusmuuseumi programm: Kutsu muuseum külla"

Teeme võid, saad proovida lehmälüpsi!

12–13 Mõisaekskursioon

13–14 Vargamäe muuseumi programm: "Kirjanduslikud mängud ja tegevused". Väiksematele lastele Vargamäe laste mängunurk:

pehmed raamatud, talunikud, tähepadjad. Täiskasvanutele

viktoriin ning teha kirjanduslikke harjutusi loovuse äratamiseks.

16.00 Mõisaekskursioon

Avatud kohvik

Johan Pitka tubamuuseum

(Jalgsema küla) Kontakt: Heli Kark tel 5346 4913

11.00, **13.00** ja **15.00** Film „Pitka legend“

12.00 Kriisiks valmis töötuba (naiskodukaitse)

Võimalus teha matk Pitka radadel

QR-koodidega. Avatud kohvik

Muuseumitee päevapilet 5 eurot.
Eelkooliealised lapsed tasuta.
Vaata lähemalt www.muuseumitee.ee

Vanad eestlased pidasid lehma rohkem sõnniku pärast

18. piimapäeval räägiti piimast. Sai maitsta uusi piimatooteid ja arutada teemal „Piim versus taimne jook“ ning teada, et koolipiima programm toimus juba esimese vabariigi ajal. Ka sai uudistada vissisid, kuulata torupillimängu, külas oli regilauluansambel Koidu Täht Lõuna-Eestist ja folklooriansambel H6IM.

40 aastat teleajakirjaniku leiba maitsnud Mati Narusk (pildil), Mäeküla piimamehe poeg, tuli piimapäevale kotitäie kingitustega. Näiteks Soomest pärit vasikas, kähiknukk, kes sai Eesti televaatajatel 1994. aastal nimeks Televissi. Pakuti ka näiteks Tuutu – väike, natuke rumal ja armas, võib rääkida, mida tahab. Saates „Maal“ tuli ta ekraanile ja rääkis oma jutte. Hääle ja liikumise andis Televissile Maile Hiiet, samuti Paidest pärit nagu Naruski.

Piimandusmuuseumi juht Anneli Siimussaar lubas Televissi kaasa programmi „Kutsu muuseum külla“ – nad on sellist kähiknukku ammu otsinud ja võtavad ta koolidesse ja lasteaedadesse kaasa.

Veel kinkis Narusk piimandusmuuseumile oma isa kaustiku aastast 1936. Isa käis Õisu koolis ja tähendas kaustikusse kõik musta tindiga üles.

Ka kinkis ta muuseumile täp-

selt saja aasta vanuse ehk 1924. aasta ajakirja Põllumees numbrid, kus sees ka rubriik „Piimandus“, ja veel isa pabereid.

Piimast rääkisid Anu Kanne ja Anu Järs Eesti rahva muuseumist. Talupojale oli lehm kapital, staatuse sümbol, mis andis elatist ja kindlustunde. Oluline oli koor, mis piimast saadi. Järs rõhutas, et piima nappis. Kui

tänapäeval on tavaline 10 000 liitrit piima ühelt lehmal aastast, siis 18. sajandil oli rahuldav, kui aasta jooksul sai ühelt lehmal 300 liitrit piima. Kuni 19. sajandini peeti veiseid rohkem veoloomadena ja sõnniku saamiseks. Piimandus hakkas hoogsalt arenema 19. sajandi keskpaigas. Sellele aitas kaasa linnade kasv – turg suurenes,

nõudlus kasvas. Sajandivahetuseks lehmade piimaand tõusis, mõisates andsid lehmad piima 2000–3000 kilogrammi, taludes 700–1200 kilogrammi aastas.

Kuni 20. sajandini tarvitati valdavalt hapendatud piima ja hapendatud piima tooteid, kuigi eestlastel polnud probleeme laktoosi talumatusega. Rõõska piima tarvitati toitide sisse ehk

sellele rammu lisamiseks: liha asemel suppidesse, putrudesse.

1933. aasta algul loodi Põllutöökoja juurde piima propagandatoimikond ja hakati korraldama piimanädalaid (esimene 1930). Võeti vastu riiklik piimaseadus. Seati eesmärgiks piima tarbimise kasv, sest 1930. aastate keskkel oli see Eesti linnades vaid 0,3 liitrit inimese kohta päevas.

Muide – koolipiima programm oli juba esimese vabariigi ajal, sest piim on tervisele hea.

Kui külalised Eesti rahva muuseumist tunnistasid, et nad ei näinud teel Tartust Imaverre tee ääres ühtegi lehma, siis piimapäevalt ei puudunud ka piimaandjad. Nagu ikka Viljandimaalt Põhja-Sakala vallast Andressaare talust.

JÄÄGRI VILLA

Hubane ja omanäoline puhkemaja!

- *KOOLITUS
- *PEOLAÜAD
- *LOODUSMATK
- *MAJUTUS

Kontaktid:
Tel 58856955
info@jaagrivilla.ee
www.jaagrivilla.ee
FB: Jäagri Villa

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

- Ohtlike puude raie
- Seisukorra hindamine
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø 20cm

Kutsetunnistused
141998, 141999

Reigo: 5800 1880
Gustav: 5919 2441
viruarborist@gmail.com

Pritsimehed pidasid pidu

20. juulil tähistati Järva-Jaani tuletõrje 125. sünnipäeva, aga tähtpäevi oli teisigi: täitus 25 aastat muuseumide tegevuse algusest Järva-Jaanis, 20 aastat vanatehnika varjupaiga sõprade seltsi tegevuse algusest ja viis aastat tagasi valmis Järva-Jaani muuseumide keskus.

Uue kuue saanud Järva-Jaani päästekomando löi kõigile huvilistele ukсед valla ja alevi vahel võis näha priitahtlikke pritsimehi pasunaid puhumas. Vanatehnika muuseumis avati tuletõrjetehnika näitus ja sai vaadata etendust „Tuli lahti“ (pildil). Öhtupoolikul toimus vanatehnika muuseumis konverents, kus Järva vallavalitsus andis Tuve Kärnerile valla tänukirja panuse eest Järva-Jaani tuletõrje seltsi tegevuse arendamisel ja ajaloolise pärandi hoidmisel 40 aasta jooksul. Vaadati filmi vanatehnika varjupaigast, mille vähemalt 15 aasta jooksul

võttis üles Martin Männik, kuid muuseumirahvas polnud varem näinud sellest ühtegi kaadrit. Päeva lõpetuseks sai peol jalga keerutada.

Kuidas kõik algas? 1899. aasta juulis tulid Järva-Jaani mehed kokku, et arutada tuletõrjujate seltsi loomise üle. Juba 28. juulil saadi vastus kubernerilt, et seltsi asutamiseks on antud nõusolek. 19. septembril koguneti asutamiskoosolekule, kus osalesid kohalikud mõisnikud, peremehed, kaupmehed, kooliõpetajad ja mitmed muude ametite vedajad. 13. veebruaril 1900 liitus veel 14 meest, nende hulgas Roosna-Alliku ja Kuie mõisnikud.

Kuna rüütelkonnalt osteti käsiprits, lubas Orina mõisnik panna selle mõisa aita hoiule. Tuleõnnetuse korral oli ta valmis andma ka kaks hobust pritsi vedamiseks. Mõisa karjamaale lubas ta aga üles panna turni-

mise puud treeningute tarbeks. 1903. aastal algas tuletõrje seltsimaja ehitamine, mille ehitust ei toetanud kõik mõisnikud ja kirikhärrad, sest rahvapide korraldamine ei olnud nende soovi järgi.

1912. ehitati seltsimajale juurde suurem saal ja näitete-gelaste toad. Seltsihoones hakasid tegutsema või jätkasid puhkpilliorkester, laulukoor, näitemänguseltskond ja väidetavalt ka rahvatantsurühm.

1998. aastal tulid mehed Jär-

va-Jaanis jälle kokku, et taasa-sutada tuletõrjeselts eesmärgiga teha ettevalmistusi tuletõrjeseltsi 100. juubeli tähistamiseks ja edasiseks kodukoha turvalisuse tagamiseks. Juulis 1999 avati pidustuste käigus Järva-Jaani tuletõrjemuuseum ning toimus priitahtlike pritsimeeste foorum.

1. aprillist 2002 tegutseb Järva-Jaanis vabatahtlik päästekomando, millel on praegu 30 liiget, kellest 11 on passiivsed, kuus keskmise aktiivsusega ja 13 aktiivset liiget.

Vajad uut vihmaveerenni või katuselt lumetõkked puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

☎ 527 1059
✉ info@vihmaveerennid.ee
🌐 vihmaveerennid.ee

Sääsküla 460. aastapäeva jääb meenutama skulptuur „Sääsk“

KRISTI KIRSS

Sääsküla asub Albu ja Aravete vahel ning on aastaid silma paistnud tee äärde loodud puidust skulptuuriga. Nüüd oli aeg täiendusteks ja taaskasutatud materjalidest loodud ülisuureks „Sääseks“. „Sääse“ läheduses paikneb vimkaga bussipeatuse silt ja pink. Pealt näha paik, kus võiks busi oodata. Tegelikult vaid koht istumiseks, buss seal ei peatu. Kuidas see nimi tuligi? Sääskedest või sellest, et inimesed olid säästlikud? Selle üle võib igaüks mõtiskleda.

Küla 460. aastapäevaks korraldatud päev algas ringkäigu-ga Sääskülast mõne kilomeetri kaugusel asuvas Järva-Madise kirikus Arlet Palmiste eestvedamisel. Kirikuga on seotud ka Piibe teater, mille algatas Arlet koos oma abikaasa Triinuga. Eelmisel aastal sai seal näha etendust Vello Salumist, sel aastal Heinrich Stahlist. Kirikust suunduti tagasi külamelusse. Silma jäi eriline laadakraam, muuhulgas Sääsküla kodune vein. „Värske rabarberi vein,“ sõnas Arlet.

„Esimene küsimus on, kui

pika ringkäigu teeme – 20 või 10 kilomeetrit?“ uuris giid Andre Lilleleht kohaletulnutelt enne ekskursiooni algust. „Kas veidi pikemat pole?“ naljatleti huviliste seas. Jalutuskäik jätkus ajalooliste pajatustega ja sekka rääkisid Andre, Arlet ja teisedki lustlikke lugusid. See küla oskab hinnata nii ajalugu kui head huumorit. Praeguse Sääsküla alla kuuluvad ka Lohala ja Aniste külad. „Need teed, mis praegu on põhiteed, on tegelikult väga uued,“ selgitas Andre ekskursiooni marsruuti. Teed, mida mööda liiguti, polnud aastaid tagasi olemas. Siis olid teised teed, mis on praeguseks kadunud.

Oli pajatusi nii kaugemast ajast kui meenutusi ka viimastest kümnest aastast, mil hekipuud olid veel väikesed ega varjanud maju. „Tapal oli hävituslennukite lennuväli, siin ümbruses raketibaasid. Üks punakotkas võttis kätte ja kukkus siia põllu peale. Ja küllarahvas teadis rääkida, et üks lehm oli ka surma saanud. Lehmad olid põllu peal olnud,“ rääkis giid Andre ühte lugu.

Teel kohtuti ka ühe erilise välgutabamuse saanud puuga, mis

inspireeris Arletit ja Triinu lapsi vahvale äriideele. „Välgupuu energiast laetud kooretükid,“ selgitas Arlet, millise müügisõnumiga lapsed ühel külapäeval puu kooretükke olid müünud. Tänavusel laadal olid aga müügiks näiteks angervaksast siirup, koogid ja sai ka sooja toitu.

Ringkäik tehtud ja küлага tutvutud, oli järg pidukõnedeks ja „Sääse“ kuju avamiseks. Pidukõnesid pidasid külaliikumine Kodukant ning Järva valla ja naaberkülade esindajad. Edasi suunduti skulptuuri juurde. „Aastal 2003 oli meil esimene suurem küla kokkutulek ja siis me ei pannud vist midagi püsti, 2009 pandi üles puuskulptuur, 2014 panime üles bussipeatuse ja kaardi,“ tutvustas Arlet. „Tuli mõte, et kui on Sääsküla, siis peaks olema ka sääsk.“ Jänedalt pärit skulptor Raivo Perandi loodud „Sääsk“ vajab ka omanimelist plaati. Plaati kruvisid küllavanem Meelis, küla üks väarikamaid ja vanaid inimesi Arne, küla uute elanike esindaja Mai ja Järva valla esindaja Alari.

Õhtu lõppes tantsumuusikaga, mida lõi Andrus Kurvits.

Salutaguse nelja küla seltsi kokkutulek algas mootor-ratastel tule toomisega

KRISTI KIRSS

Järva-Jaanist Koeru poole sõites ja umbes poolel teel paremale keerates peidab ennast muinasjutulise nimega Kurnu küngas. Laupäeval, 3. augustil kogunesid sellesse paika nelja pisikesse küla elanikud: Vuti, Salutaguse, Tudre ja Kuusna. Külades elab kokku vaid 58 inimest, kuid kokkutulekul rahvast puudust polnud. Kohal olid ka endised elanikud ning sõbrad Järva vallast ja kaugemaltki.

Tegevusi jätkus. Nelja küla seltsi üks eriline traditsioon on süüdata külatuli mootorratturite abil. Nii koguneti ka sel aastal Kurnu küngale jälgima kauge-malt saabuvaid tuttavaid mehi. Kui tuli oli süüdatud, said tehnikahuvilised tutvuda teiste sõidukite seas ühe väga haruldase mootorrattaga. Tegemist oli Planeta Sporti 1975. aasta mudeliga. Tõmmati ka lipp masti, nauditi head muusikat ja kuulati külla tulnud sõprade pidukõnesid.

Külades on vähemalt üks sädinimene ja selleks on külava-

nem Virve Kluust. Aeg külaelu eestvedamisel on möödunud kiiresti. Virve on 80-aastane, külal oli juba 40. aastapäev. „Pool mu elu on läinud siin,“ meenutas Virve. Selleaastane kokkutulek oli juba viieteistkümmes. Kui miskit sellest külast eeskujuks võtta, siis on see kindlasti Virve suhtumine uutesse elanikesse. Ta võtab uute elanike saabudes nendega ise ühendust, sest tunneb, et uustulnukatel võib see olla keerulisem. Ka on ta väga tänulik uutele, kes annavad elu seisma jäänud majadele. „Kõige suurem rõõm on, kui tühja majja tulevad uued inimesed kas päris elama või teevad sellest kauni suvekodu. See annab rõõmu ja toob päikest meie külaellu. Nii valus on vaadata, kui majad lagunevad,“ sõnas Virve.

Traditsiooniliselt tervitati nii uusi ilmakodanikke kui ka koduomanikke meenutega ja küla-seltsi liikmeks vastu võtmisega. Uued elanikud olid tulnud Salutaguse kanti elama Tallinnast. Virvelt saadi kingituseks raamat, mis tutvustab neile uut kodukan-

ti. Paluti küllavanema käest ka autogrammi: „See on suur-suur au meile, aitäh.“ Uued ilmakodanikud Andero ja Mai võtsid vastu külaseltsi logoga lusika.

Kõnega tervitas kohaletulnuid Kaie Altmets Kodukant Järvamaa juhatuse ja kollektiivi poolt. „Mina olen siin ikka päris mitu korda käinud ja ka esimese hindamiskomisjoni liige olnud, kui Kodukant Järvamaa siia selle lipumasti saatis,“ meenutas ta. Tekkis arutelu, kas Salutaguse nelja küla selts on kõige esimene selts Eestis. Kaie soovitas anda teema Koeru keskkoolile uurida. „Kuigi üle-eestilisi ühendusi hakati looma 1990. aastatel, siis teie selts loodi juba 1984. Aga ametlikult on see seltsina registreeritud 2003. aastal.“

Tegevusi jätkus nii lastele kui ka täiskasvanutele. Lustiti pillimängu saatel, sõideti hobusega, tehti näomaalinguid, osaleti sportmängudes nagu saapavise jne. Küllavanem Virve sõnul on neil teisi traditsioonilisi üritusi nagu sügistööde lõpetamine ja jõulupidu.

Kokkutulekuks valmis küla laul

Rahvastikuregistri andmetel oli 2024. aasta 1. jaanuari seisuga Müüsleri külas 81 ja Kõisi külas 49 elanikku. Et üle poolesaja inimese tuli 10. augustil külade ja Müüsleri algkooli kokkutulekule, on hea saavutus.

Müüsleri ja Kõisi küla seltsi juhatuse liige Pille Piigert tutvustas päevakava: esmalt heisatakse lipp, oodatud on vanad fotod – külaselts võtab need heal meelel hoiule. Näomaalinguid tegema olid oodatud nii lapsed kui ka täiskasvanud. Parki istutatakse puu, peetakse kõnesid, Indrek Kuuse räägib ajaloo, esinevad Naabripilad ja Vahuküla näitetrupp. Selle eest, et täiskasvanud saaksid lõbutseda ja lapsed oleks hoitud, hoolitses klounitüdruk Piia, kes toimetab lastega nii õues kui ka mõlemas majas. Lastel oli ka oma nurgake, kus puhata ja mängida.

Kokkutulekul Müüsleri Saare seltsimajas tutvustati kohaliku kogukonna toodangut: mett, mune, hoidiseid, käsitöötooteid, raamatuid ja maale, sest kogukonnas on ka noor kunstnik. Lageda ja koju kaasa võtta olid ka kõik 2024. aasta Järva Valla Lehed.

Lipu heiskasid Eesti hümni saatel Viivi Paimets ning Müüsleri ja Kõisi küla seltsi juhatuse liige Leivo Vutt.

Esmaettekandele tuli tuttuus Müüsleri ja Kõisi küla laul „Koduküla teedel“, mille sõnade autor on Birgit Itse ja viisi kirjutas Imavere rahvamaja juhataja Önnela Lees. Laulu õpetas selgeks Anne Pindre.

Birgit olevat rattaga sõitnud mööda külateid ja tekkinud tunded laulu sisse kirjutanud. „.../ Ausammas jutustab sajandi lugu, kuis langesid mehed, et hoida me kodu. Mõisad ja veskid on aegade laekast ja taludki põldude siilus ja sabas.../ On igal väiksel paigal oma vaiksed võlud, kui võtad aega näha, kuulda, tunda.“

Harilik pihlakas Müüsleri pargis juba kasvab. Öiguse uus kogukonnapuud istuda sai perekond Vutt, sest nende peres sirgub külade kõige noorem elanik. Kasvama pandi hoopis omamoodi pihlakas – „Burka“, mille marjadest võib tulevikus saada nii mahla kui ka maitsvat moosi.

Järva vallavanem Toomas Tammik tõdes, et mõeldes

Müüsleri, oleme nii oma valla, Järvamaa kui ka kogu Eesti mõistes ühe olulise koha peal, kuhu vähemalt kaks korda aastas kogunevad omavalitsuste juhid, kaitseliitlased ja küllarahvas. Külaselts on suurepärase partneri valla ja saab oma tegemistega ise hästi hakkama.

Artur Hiiesalu oskas vastata Toomas Tammiku küsimusele, kus asus Müüsleri algkooli hoone. Esmalt mõisas. „Siin õppis minu isa. 1941. aastal lasti hoone õhku. Kool kolis Kõisi mõisa. Korstnast tulnud sädemest see süttis ja põles 1953. aastal maha. Siis kolis kool tuuleveski kõrval asunud majja. Viimane hoone, kus ka mina õppisin ja kus Müüsleri algkool oma tegevuse lõpetas, jääb suure tee äärde Tuuleveski bussipeatusest veidi edasi. Nüüd on majal silikaatvooder, vanasti oli puitvooder,“ meenutas Hiiesalu. Kui palju nende neljaklassilises koolis õpilasi oli, ta ei mäleta, aga kui tema oli 3. klassis, oli 4. klassis vaid kaks last. „Minu klassis oli kuus tüdrukut ja üks poiss – mina, ja koolitee oli vaid 600 meetrit.“

TULGE, TULGE JÄRVAMAALE KOIGI MÕISA MOOSILAADALE PÜHAPÄEVAL, 15. SEPTEMBRIL 2024.A! TOIMUB MÕISAMOOSI KONKURSS!

VEEDAME KOOS TOREDA PÄRASTLÖUNA JA NAUDIME MAITSEELAMUST.

11.00-TULE LAADAKAUPA SÄTTIMA, AVA MÜÜGILETT JA OSALE MOOSIKONKURSSIL
12.00-ALGAB LAAT, TEEME MÕISATUURI, UUDISTAME IMELIST MÕISAAEDA; AVATUD ON SIRLI KOHVIK
12.00-12.30 TOO OMA PARIM MOOS HINDAMISLAUALE!
12.30-13.00 ŽÜRII MAITSEB JA OTSUSTAB, RAHVAS VALIB OMA LEMMIKU
13.00-13.30 SELGUVAD MÕNUSAD MAITSED JA ANNAME VÄLJA AUHINNAD:
I KOHT
II KOHT
III KOHT

14.00-HAKKAME KOJU SÄTTIMA... JÄRGMISEL AASTAL KOHTUME JÄLE!

NB! Võidumooosi ostetakse mõisameeneks 50 purki. Korraldajateks mõisakool, kogukond ja head naabrid. Laadal arveldamine sularahas. info: margit.reinpold@gmail.com, 55675440

Müüsleri ausamba avamine – enim ülespildistatud ajaloo sündmuse toonase Järvamaal

ARNIKA TEGELMANN

15. juulil möödus 90 aastat vabadussõja Müüsleri lahingu mälestussamba avamisest. Tegemist on mälupaigaga, kus vabadussõja ajal 1919. aasta esimestel päevadel otsustati Järvamaa saatus. Järvamaa minevikuloos olulise paiga põlistamise 90. aastapäeva puhul toimus mälestushetk Müüsleri ausambamäel.

Järvamaa kaitsepataljon pidas Müüsleris ägedat lahingut, et kaitsta maakonnakeskust Paidet. Kokkupõrkel punastega langes kaks kaitsepataljonis võidelnud meest, haavatuid oli seitse. Lahingud Müüsleri piirkonnas kestsid pea nädala, aga punavägi sunniti taganema ja Paide oli vallutamiseks päästetud.

Kui palju järvalasi vabadussõjas täpselt langes, pole teada, hinnanguliselt oli neid 250. Õige pea hakati kihelkonnakeskustesse paigaldama monumente sõjas langenutele. Esimene oli Türi kihelkond, kes avas 20. juulil 1924 vabadussõja monumenti Türi kalmistul. 1925. aastal avati monument Ambla kirikuaia, 1928 Peetris, kõige viimasena kihelkonnakeskustest 5. augustil 1934 Koerus.

Kui vabadussõjas langenud kangelaste mälestusmärki püstitamine oli hoo sisse saanud, kutsuti rahvast rajama tähistähti ka vabadussõja lahinguväljadele. Sellele üleskutsule

reageerisid ka Järvamaa inimesed. Ajalehe Kaja 1933. aastal 28. veebruaril ilmunud artiklis kirjutati, et kaitseleidi Vao kompanii algatusel on plaan panna mälestusmärk Müüsleri lahinguväljale. Monument otsustati püstitada Müüsleri algkoolist põhja pool asuva heinamaa mäenõlvale, mis oli looduslikult kõige kaunim koht ümbruskonnas. Peagi moodustati selleks mälestusmärgi komitee, mida juhtis Jaan Eilart, tuntud loodusemehe nimekaim.

Tõsi, kõik polnud seda meelt, et just Müüslerisse tuleks monument panna.

Algati ülemaakondlik suur raha kogumise kampaania. Näiteks Paide linnavalitsus ja Koigi vallavalitsus annetasid 50 krooni. Monumenti eelarve oli umbes 1000 krooni.

Mälestussammas valmistati kunstnik August Roosilehe kavandi järgi ning see avati suure pidulikkusega 15. juulil 1934. aastal.

Ajaloolane Ründo Mülts tõdes, et Müüsleri ausamba avamine on üks enim ülespildistatud ajaloo sündmuse toonase Järvamaal. Kohal olid laulukoorid, kaks orkestrit. Kõik teed, mis Müüslerisse viisid, olid rahvast tulvil, inimesi tuli sellest sündmusest osa saama umbes 5000.

Nõukogude okupatsiooniasjatel, mil enamik Eesti omariiklust põlistavaid mälupaiku hävitati, säilis Müüsleri monument ümberkukkununa kraavis.

Koduküla rahva poolt asetati lilled ausambale Terje Truska, sest see ausammas ühendab küla rahvast kõige rohkem – siin toimuvad kõige suuremad kogunemised, üritused, koristamised. Seejärel siirduti Müüsleri-Saare seltsimajja kõnekoosolekule, kus meenutati samba avamise ja taastamise lugu.

1988. aasta suvel otsustasid Järvamaa muinsuskaitse seltsi, rahvarinde ja kolhoosi Oktoober esindajad mälestussamba taastada. Kaasa aitasid mitmed ettevõtted ning kuu aja jooksul käis töotalgutel koos üle saja inimese. Sammas taastati originaaldetailidest. Mälestussamba pidulik taasavamine toimus 27. augustil 1988. Müüsleri lahingu mälestusmärk oli esimene laulva revolutsiooni ajal taastatud monument Järvamaal.

Taastamistööd vedas Jaak Salmar, kelle sõnul olid siis kõik inimesed nii ühtehoidvad. „Ükskõik, kellega sa meie kultuuripärandi kaitsest rääkisid, kõik olid sinuga ühel pool, ühel teel,“ märkis ta. „Selline võiks olla eestlane ka olevikus ja tulevikus, aga pole.“

Lausa imeks pandav on, et 90 aastat hiljem sai kuulata mälestusi Viivi Paimetsalt, kes oli toona kahe ja poole aastane ning ausamba avamisel koos vanema-

tega. Ise ta sündmusest suurt ei mäleta, olnud isa kukil – seal seisnud ta hästi paigal. „Mäletan, et igale poole, kuhu ma vaatasin, oli rahvas.“

Müüsleri pargis tõmbas ta isa käest lahti, jooksis ette ja jõudis ühe suure paksu meheni, kes tema käest midagi küsis. Mida, ta ei kuulnud, sest orkester mängis. „Aga mina ütlesin hästi kõvasti – minu nimi on Viivi.“ Suur ja paks mees oli muidugi riigivanem Päts.

Paimetsal oli kaasas taskurätik, milliseid kohalikud naised kodusid telgedel kõigile Müüsleri lahingu mälestusmärgi püstitamise komitee liikmele. See oli väga õhuke, puhtast Eestimaa linast, Viljandi linavabrikust toodud ja pleegitatud, sisse kootud sinimustvalged triibud.

Kangas oli üleval tema kodumajas, kuid seda käisid kodusid Müüsleri kõige osavamad naised – sisse ei tohtinud lasta ühtegi riket.

Koeru ausammas taasavati mitu korda

Esmaspäeval, 5. augustil meenutati Koeru ausambaplatstil vabadussõja monumenti lugu. Ajaloolane Ründo Mülts meenutas, et pärast vabadussõja lõppemist hakati kihelkonnakeskustesse püstitama monumente nende meenutamiseks, kes andsid meie vabaduse eest oma kõige kallima – elu. Kõige esimene Kuusallu, Järvamaal sada aastat tagasi Türi. Koerus avati monument 5. augustil 90 aastat tagasi ehk 1934. aastal.

Milline päev see oli? Lugesid tollaseid ajalehti, siis vihmanõnda ei kalkanud kui täna, 90 aastat hiljem. Paistis päike, oli veidi pilvi. Kohalikud orkestrid ja koorid, kaitselehtlased ja seltskonnategelased oli kogunenud Aruküla mõisa juurde, et sealt

ühiselt marsisammul mööda alevit siia, ajaloolisele Koeru laadaplatsile monumenti avamisele tulla. „Oma tervitused oli

saatnud toonane riigipea Konstantin Päts. Plaan siia jõuda oli kindral Laidoneril. Paraku nii ei läinud ja riigijuhte asendas siin toonane kaitseminister kindral Lill. Rahvast oli ajalehe artiklite andmetel umbes 4000,“ rääkis Mülts. „Koeru kandi rahval aega läks, aga asja sai. Monumenti idee tekkis ju kohe pärast vabadussõda. 1926. aastal käisid Röhu kandi kaitselehtlased välja mõtte, et ka Koerus võiks olla paik, kus vabadussõjas langenud meenutada. 1927. aastal loodi Koeru kihelkonnas vabadussõjas langenud kangelastele mälestusmärgi püstitamise komitee. Esimese suurema ettevõtmisena avati Koeru kirikus 24. veebruaril 1928 mälestustahvel nende meeste nimedega, kes sõ-

jas langesid. 1931. aastal kuulutati välja ausamba ideekonkurss. Kavandeid oli mitmeid, välja valiti tollase tuntud kujuri Juhan Raudsepa loodud kavand. Monumenti detailid pärinesid eri paikadest. Näiteks graniittahuka tükid toodi Soomest.“

1933. aasta 27. augustil pandi monumentile nurgakivi, riiki esindas minister Konstantin Konnik. Aasta pärast 5. augustil monument avati. Sel päeval esitleti ka Stokeby-nimelise ajalooürija raamatut monumenti saamisloost ja Koeru kihelkonnast, mille müük aitas monumenti rahastada.

Ründo Mülts rääkis ka rahast. Näiteks mälestustahvi valmistamise hind oli 1928. aastal 500 krooni.

Koeru monument maksis 6900 krooni, millest 4000 krooni läks pronksskulptuuride grupi valmistamiseks. Kuhu monumenti nurgakivi sisse pandud ajakapsel sai, ei tea keegi.

Nõukogude okupatsiooni saabudes asuti monumente kõrvaldama, esimene katse Koerus oli 1940. aasta novembris. Teist korda vandaalitati siin 1941. aasta juulis vahetult pärast küüditamist ja sõjategevuse algust. Siinne rahvas aga ei leppinud sellega, võeti eesmärgiks sammas taastada. 5. septembril 1942 see taasavatigi. Seda päeva meenutab samba kõrval kasvav kask.

1947 lõhuti sammas taas, kuid taastati samal kujul ja taasavati 23. veebruaril 1998. Uno Aan meenutas, kuidas tema koo-

livenna isa oli Udeva tee äärest leidnud suure ausamba tüki ja pannud selle oma aida trepiks.

Järva vallavanem Toomas Tammik andis Uno Aanile vallavalitsuse tänukirja südamega tehtud töö eest vabadussõjas võidelnute mälestuse hoidmisel Koeru kihelkonnas.

„Ma ei saanud olla ausamba avamisel 5. augustil 1934, aga mul õnnestus olla kuueaastaselt ausamba taasavamisel – mul oli au labidat hoida selle kase istutamise ajal,“ meenutas Uno Aan, nüüd 88, ja lisas, et kõige rohkem rääkis talle vabadussõjast ja ausamba avamisest onu Aleksander, kes ka ise sõjast osa võttis. Ka taasavamisel oli Uno sõnul nii palju rahvast, et ta eksis selles rahvasummast ära.

Kuldse Sügise sünnipäeval olid kohal kõik

8. augustil tähistas Tikupois oma 40. sünnipäeva Imavere eakate klubi Kuldne Sügis, kel tegelikult sai 40 aastat täis juba mullu, aga et eakatel on tihe graafik, ei leitud siis sobivat aega pidada.

Klubi eestvedajal Liia Viksil (pildil kingitusi vastu võtmas) oli kogu kava peensusteni läbi mõeldud. Laudu kaunistasid lisaks lilledele kümned fotod 40 aasta jooksul toimunud ettevõtmistest. „Kas tunnete inimesi nendel pildidel?“ küsis Viks ja kõik asusid lähemalt uurima. „Inimesed, kes on neil pildidel, on täna meiega kõik siin. Mõned neist on jõudnud teisele poole, aga ometi on nad täna kohal.“

Hea sõnaga meenutati Aino Kärti, Imavere rahvamaja juhatajat, koduloo kogujat, muusika- ja lauluinimest, kes pani terve kooli mandoliine mängima ja juhataja ka puhkpilliorkestrit, ja Milvi Nõmmikut, kes pühendas kõik oma Imaveres elatud aastad rahvatantsule – Imavere oli rahvatantsu kogukond ja Milvi Imavere tantsuema, meenutas Viks. Vaike Nilp oli Imavere lauluema, luuletas ja viisistas oma värsse, tema sulest ilmus ka väike luuleraamat. Astra Massakas oli koolijuht ja

ansamblite juhendaja – see pärast Imavere eakad kõik nii hästi laulavadki. Jüri Ernits oli majandis peamehaanik, kuid ka kõva pillimees. Ja muidugi Leili Ellermaa, Laimetsa ja Käsukonna rahvamaja juhataja, kes on küll juba üle 90 aasta vana, kuid oli peol. Tantsude ja ühislaulude vahele kuulati lindilt Imavere aktiivsete eakate mälestusi.

Ruumi kaunistasid taimed. „Pihlakas on just sellises eas nagu meie – peaaegu valmis saamas, aga päris valmis veel pole. Teistes vaasides on uhked kuldvitsad – meie olemegi kuldses eas. Sügis toob alati nendesse paradisisse, kus me elame, kaasa floksilõhna. Seda tunne ka siin. Siin on kaheksat värvi flokse, mis tähendab seda, et iga inimene, kes täna siin laua taga istub, on niivõrd erineva värviga,“ selgitas Liia Viks ruumi kaunistavate taimede tähendust.

Kuidas Kudne Sügis alguse sai? Liia Viks meenutas, et kõigepealt olid sõjaveteranide klubid. Kui neid hakkas vähemaks jääma, lisandusid tööveteranide klubid, Imaveres Kudne Sügis, Aravetel Vokiratas, Koerus Kanarbik, kes kõik tähistasid eelmisel ja sel aastal 40. sün-

nipäeva. Ülerajoonilisest tööveteranide klubist moodustati Järvamaa pensionäride koondis, kuhu kuulusid ka Imavere eakad. Imavere eakate klubi vedas esmalt Vaike Tiit, pärast teda Helgi Kala, siis Leili Ellermaa.

11 aastat tagasi hakkas Kuldset Sügist vedama Liia Viks, kes otsustas novembris 2013 luua MTÜ, et saaks projektidega toetust küsida ja eakate aega sisukamalt täita.

Pidupäeval lisas meeleolu ansambel Labajalakas, kelle laulvalikut oskas kaasa laulda

kogu publik. „Läks aga metsa mängima, läks aga laande lauluga...“ Milvi Nõmmiku kunagised tantsijad tulid taas ringi ja esitasid kaks tantsu: „Kalamehhe“ ning „Oige ja vasemba“. Aime Urvet oli pähe õppinud pika luuletuse ja Varese Karla esitas omaloomingut.

Jutuvestja Tõrva Tilde kogus endale tuntuks selle nimega, kuid kolis siis Imavere ja on nüüd hoopis Imavere Imbi. „Naised – 85. aastani on elu parimad aastad, pärast seda hakkab keskiga tulema,“ kinnitas Imbi.

Sünnipäevalapsed

65
JÜRI NÄGELIK
ELMET TERASMAA
JAAK TÄHNAS
VILJAR PIHO
PAAVO VAKKUM
RENE JUNKUR
EVA SAVAN
NAGLA SIRJE
LILJANA ALOE
70
AARNE ALJAMA
AAVO KLAAS
ARON OTT
UKU TALVIK
KOIT TARENDI
HANS KURG
MEIDA PIHKANEN
75
AIMAR VÄINSALU
MATI HAMMERBERG
ENN MARANDI
MATI LEPIK
VELLO ULJAS
MARJE PESUR
MALLE BAUMANN
LJUDMILA PANKSEJEVA
ÜLLE LIPPANT
PILLE LUSMÄGI
76
ENDEL RUDI
TOOMAS KALDA
ANTS MÄESALU
HANS ÖÖPIK
VELLO KALMUS
NADEŽDA ALLIKMAA
KAI MÄND
MAI HURMSALU
MARI ROSENTAL
HELJU GRÜNTAL
ANU KULLAS
MAIE ALL
AINO LEHT
77
JÜRI PAHKER
REIN OTSLA
REET KANGUS
MARIA ROUHIAINEN
VIRVE EVEL
ANNELY SAVOLAINEN
ELS PUOLOKAINEN
78
KALLE SÄDE
NIKOLAI VIRGA
KÄRT KÄÄRMA
JUTA PARKER
ALINA KÖLU
EDITH-LILIAN DRAVANT
HELGI VILLEM
MARE ALLEV
ANNE-MAI JÜRISO
HELGI VAAS

80
ANTS TAMBLA
REIN AAN
LEHTE HAL
URVE SALLA
HELJU SOOSALU
81
JÜRI LIIN
EINO PIMPERNELL
UNO TAMM
VIRVE KLUUST
82
RAIN-ÜLLARI KRABI
LEIDA KADE
ÕILME KIRIKAL
HILLE SUSI
REET SELGE
83
VELLO NÕMMSALU
SILVI NOORMANN
ELFRIEDE OLONEN
ÕIE KOOK
84
JOHANNES PRUULI
EHA KUUSK
85
JAAN TENNOSAAR
AARNE KIVISTO
IMMO IMSI
VALVE TAMM
86
SALME KASEMETS
EVI SEPP
87
VAIDA KANNE
MAIE KUTSAR
VILMA UDEKÜLL
ELLE AEDLA
88
ANTS KULMET
UNO AAN
89
ÜLO SULE
VAIKE REINVART
90
ÕIE SALMU
91
LAINE KANGUR
LAINE ALOE
92
TOIVO-EMIL VÕTTI
93
HELJA KEERLES
94
HANDO MÄNDLA
95
ILSE KOPTI
97
ELGA TRUSKA

Järva valla eakate 7. kokkutulek toimus Koigi mõisa tagaõues

KRISTI KIRSS

21. juulil kogunesid Järva valla eakad Koigi mõisa tagaõue, et nautida ajaloolist, kultuurilist ja meelelahutuslikku päeva. Osaleti aiaturidel, kuulati etteasteid ja õhtu lõpetasid tantsukeerutused. Koigi piirkonna ajalugu tutvustasid Ründo Mültis ja Andres Kruusmaa.

Albu eakate ühenduse juhatause liige ja Järva valla eakate ümarlaura eestvedaja Õile Kalme sõnul on eakate kokkutulek hästi vastu võetud. Talle teeb rõõmu, et igas valla piirkonnas on tegusaid eakaid ja kokkutulek on alati toimunud. „Eakatel oli väga lihtne osaleda. Nad said ainult nautida, ise ei pidanud midagi tegema,“ lisas ta. Üritus on ära jäänud vaid ühel korral seoses koroonaga. Kalme sõnul on igal kokkutulekul osalejaid umbes 200 ringis. Nii ka sel aas-

tal, sündmusele registreeris end kohapeal 216 eakat.

Muusikalist rõõmu pakkusid Lõõtsanoobid ja Merve ning Koigi kultuuriseltsi pisemad ja täiskasvanud esinejad. Kõikidel esinejatel Järva vallaga on oma side. Kohal oli ka kuulus humorist Tõrva Tilde ehk Asta Mäeorg. „Rääkis kaks huumorigu päeva peale,“ jagas muljeid kokkutuleku üks korraldajatest Kaie Altmets. Altmetsa sõnul oli tegemist tõestisündinud lugudega. Nüüd elab Asta Mäeorg Järva vallas. 21. juulil täitus tal Järva vallas elamisest üks aasta ja üks päev. Esinejatega jäi rahule ka Õile Kalme.

Aiandushuvilistele pakkus põnevat avastamist ja silmailu erisuguste taimede ja veesilmaga Koigi mõisa aed. Aias jalutati nii omapäi, avastades QR-koodidega taimede kirjeldusi, kui osaleti ka aiaekskursioonidel

Koigi mõisakooli aedniku Helle Opivaloviga. „Üks naine ütles, et aiatur oli tema jaoks kõige huvitavam osa,“ sõnas Kaie Altmets. Ka Õile Kalme sõnul oli tegemist erilise turiga. „Kes seal käisid, nägid haruldasi taimi ja said väga häid nõuandeid,“ lisas ta.

Koigi mõisa alal viibisid ka piirkonnapolitsei, korstnapühkija, ohvriabi ja Järvamaa haigla esmaabi töötaja. Korstnapühkija jalutas ringi ja jagas osalejatele õnne. „Kes tahtis, sai ka nõõpi katsuda,“ lisas Altmets.

Ei puudunud ka maitsvad toidud. Kõõgitoimkonnas oli Kaie Altmets koos oma tütre Katrin Altmetsaga. Pakuti nii soolast kui ka magusat. „Boršisuppi, kringlit ja kohvi,“ ütles Altmets. Nii Kaie Altmetsa kui Õile Kalme sõnul jääd toiduga väga rahule. Kogused olid üsna

suured. „18 stritslit ja 70 liitrit suppi,“ sõnas Altmets. Huvilised said kaasa osta raamatuid, heliplaate, toidukraami. Õhtu lõppes tantsukeerutustega. „Tantsijaid jätkus kuni viimase muusikapalani,“ sõnas Altmets.

Kuna tegemist oli juba seitsmenda kokkutulekuga, on tekkinud ka omad traditsioonid. Eakatel on oma lipp ja igal aastal loositakse kokkutulekul välja uus korraldaja. Loosis osalesid iga piirkonna esindajad. 2025. aastal kogunetakse Imavere. Vahepeal korraldavad eakad sündmuseid, kirjutavad projekte ning kogunevad Järva valla eakate ümarlaul. „Me oleme ühinenud ümarlaulda selle järgi, et igast piirkonnast on üks inimene,“ ütles Õile Kalme. Järgmine ümarlaud toimub pärast suve. Tehakse kokkuvõtteid ning võimaldatakse igäihel oma arvamust avaldada.

VÄÄRIKATE ÜLIKOOL TÜRIL
ALUSTAB OMA XI ÕPPEAASTAT

TÜRIL
KULTUURIKESKUSES
19. SEPTEMBRIL
KELL 13.00

LOENGUPÄEVA KÜLALISED JA TEEMAD:
KADRI KUULPAK
(MTÜ ELAME VEELI ASUTAJA)
"HOOLDEKODU KUI ÜHISKONNA PEEGEL"

JAAK ARU
(GERIAATER, KIRJANIK)
"KAS AKTIIVNE SEENIOR ON TÕESTI KOORMAKS ÜHISKONNALE?"

KOHVIPAUS 3€
VÕTA TASS KAASAI

INFO: KRISTINA GUDINAS /PROGRAMMIJUHT/
e-post: kristina.gudinas@ut.ee / tel. 503 9073

KUHU MINNA

SEPTEMBER

1.–30. september kell 10–17 (R–P) avatud Järva-Jaani muuseumide keskus ja vanatehnika varjupaik. Vanatehnika varjupaika pääseb ka pöördvärava kaudu pärast maksmist teile sobival ajal

6. september kell 16 Orina mõisas „Helmut Vajakas 100“ – esitlus tehnika pöördlaval koostöös Autosert Järva-Jaaniga. Üritus on eelregistreerimisega ja kutsetega

6. september kell 19 Järva-Jaani kultuurimajas Pajusi teater „Ulgumerel“

7. september kell 12–15 Aravete staadionil XX Toomas Berendseni ja Järva valla meistrivõistlused kergejõustiku viievõistluses

7. september Järva-Jaani kettagolfirajal (Võllastes) Järva-Jaani Open (mehed)

7. september kell 10–18 Järva valla muuseumides Järva valla Muuseumitee

8. september Järva-Jaani kettagolfirajal (Võllastes) Järva-Jaani Open (naised)

8. september kell 9–17 MTÜ Tarest Saunani kogukonna küünis (Koeru, Aruküla) Looduskivist müüritise ja sokli vuumkimise õpituba

15. september kell 11–14 Koigi mõisas moosilaat ja konkurss

18. september kell 19–23 Koigi mõisas ÖÖÖkohvikute kolmapäevad

21. september kell 10–16 Aravete piirkonnas maal elamise päev

21. september Tikupoisi parklas Tikupoisi sügislaat

22. september kell 9–17 algusega MTÜ Tarest Saunani kogukonna küünist (Koeru, Aruküla) rattaretk „Viinaköögist viinakööki“ söögi ja degustatsiooniga

29. september 95 aastat vabadussamba püstitamisest Järva-Jaanis: mälestusteenistus kirikus, protsessioon ausamba parki, sõnavõttud, millele järgneb vestlusring pastoraadis

Kuidas Järva maanaised Vormsil käisid

AIME KALLANDI

Järva maanaiste liige

8. augustil toimus Järva maanaiste ühendusel ühepäevane õppereis parvlaev Ormsö pardal Sviby sadamasse Vormsi saarele.

Asjalike giidide Ülo ja Harri saatel jõudsi näha-kuulda põnevaid kohti ja lugusid. Väikesaare elu toimib omas rütmis, liinibuss sõidab tööpäevaks kaks korda. Märkasime teede ääres väikseid Rootsi punasega värvitud prügimaju, kuhu saab prügi varju alla viia. Arstipunktis võtab vastu pereõde, avatud on üks kauplus, tegutseb lasteaed-põhikool, on külaseltsid, rahvamaja, käsitöötuba, raamatukogu, talumuuseum. Saarel oli kaks kirikut – Vene õigeusu kirikut kasutati kolhoosiajal viljahoidlana ja sel lasti hävineda. Püha Olavi kirik on avatud reedest püha-päevani, selle läheduses asub maailma suurim päikeseristidega kalmistu.

Saarel kasvatatakse taludes

lihavedeid ja lambaid. Mesinik toimetab usinalt, müüb mett ja mesilasperesid. Kalapiiük ei sega hõõvlmaterjaliga tegelemist. Kasvatatakse tõuhobuseid, suvel tegeldakse hooldusniitmise-, talvel lumelükkamisega. Teed on talviti läbitavad, kuigi tuiskab üsna ohrtrasti. Mehed nagu orkester, jõuavad mitme asjaga tegeleda.

Saarel on veidi üle 400 põhuelaniku, suvel suureneb rahvaarv mitu korda.

On majutuse pakkujaid ja toitlustajaid, meie lõunatasime imelises Krog No.14-s. On ta kõrts või restoran, kuid toidud olid ülimaltavad, peremees Andres-Andile ja ta kaasale suurim tänu!

Meie õppereis sai teoks tänu Järva maanaiste ühenduse projektile „Õppivad Järva maanaised II“, seda rahastas MTÜ Järva Arengu Partnerite LEADER-i tegevusgrupp, toetas Järva vald.

Tänane koostööpartnerit Kiiker OÜ transporditeenuse eest.

Pärimuspäev näitab meeste maailma laulude kaudu

20. juulil toimus juba kolmas folkloorisündmus „Pärimus ja pruukost“, mis sedapuhku kandis alapealkirja „Meeste vägi“. Esimest korda ajaloos sai Põhja-Järvamaal kuulda Eesti meeste regilaulu, sest ettevõtmine tõi Ambla jõeäärseesse parki kokku mehed nii Põhja-, Lõuna- kui ka Kesk-Eestist. Põhja-Eestist tuli kohale arhailise meestelaulu ansambel Lüü-Türr (pildil), mis asutati 2012. aastal. Ansamblile on südamehäädane regilaul. Lauldakse põhiliselt regilaulu Põhja-, Lääne- ja Lõuna-Eestist, aga ka uuemaid rahvalaule ja lorilaulu kogu Eestist. „Kes end istudes hästi ei tunne, tõuske püsti ja mürisege kaasa,“ kutsusid üles Lüü-Türri mehed. Lõuna-Eestit esindav Põlva seto meestelaulu koor Veló

alustas kooskäimist 2008. aasta sügisel. Lauldakse vanemaid meestelaule, mida on kuulnud esivanemate kodukülades ja helikandjatelt.

Veel oli Lõuna-Eestist külas teinegi setode ansambel Liinatšuraq, mis koosneb Uusvada ja Meremäe küla meestest ja tegutseb aastast 2000. „Aga meil on lauljaid mujalt ka,“ ütles Andreas Kalkun, kes laulab ansamblis selle loomisest saati ehk aastast 2000. „Setomaalt pärit ja seto meestelaulu uurinud Paul Agu oli minu õppejõud, laulsi me algul niisama. Mõtlesime, et peaks kutsuma mehi juurde ja nii see läks.“

Mida lauldakse? „Ühelt poolt on see suuline pärand, oma peredelt kuulnud, teisalt olemas käinud arhiivides, kuulunud salvestusi,“ rääkis Kalkun. Veel

laulavad nad palju ansambli kunagise liikme, nüüd juba manalamehe Vahelaane Pauli laule.

Ansambli nimi Liinatšuraq tähendab, muide, linnapoisest või linnakuttest.

Proovi nad ei eriti tee. „Varem käisime koos igal neljapäeval, nüüd harjutame enne esinemisi. Mehed on vanemaks jäänud, kohtume siis, kui on vaja. Suvel esinemisi on, sest Setomaal on suvel kirmaskid, kus inimesed käivadki laulmas ja tantsimas. Laulame vahel mujal Eestis ka, isegi väljamaal olemas käinud.“

Kesk-Eestist astus üles autentse meestelaulu kollektiiv Arhailised Mehed ja juhatas sisse kõik külalisesinejad. 2012. aastal asutatud ansambli repertuaar koosneb Järvamaa traditsioonilistest regi- ja lorilaulu-

dest. Lauldakse palu, mida on kuulnud helikandjatelt ja leitud Eesti rahvaluulearhiivist. „Pärimuspäev „Meeste vägi“ näitab meeste maailma – kuidas me mõtleme ja näeme – laulude kaudu,“ ütles pärimusürituse korraldaja Urmo Kütismaa ja lisas, et see näitab ka, kui erinev ja värvikirev on meeste laul.

Muide, Nii Arhailised Mehed kui ka Ambla naised tegid kaasa Piibe teatri sellesuvises lavastuses „Stahli grammatika“ Kukuhoosi rehe all.

Kui Lüü-Türr on Arhailiste Meeste külalises (ja vastupidi) olnud varemgi, siis Veló ja Liinatšuraq olid Amblas esimest korda.

Projekti toetasid Tooru Selts MTÜ, Eesti Kultuurkapitali Järvamaa ekspertgrupp, Järva vald ja MTÜ Ambla Selts.

Vargamäe rehealusest sai kinosaal

Toetat selja vastu palkseina, paitad nurruvat kassi ja kinnitad keha frikadellisupiga. Sellist ainulaadset filmiõhtut saab kogeda vaid Vargamäe muuseumis. 2. augustil toimus muuseumi rehealuses dokumentaalfilmide õhtu „Inimene ja loodus“. „Dokumentaalfilmide õhtu Vargamäel toimub teist aastat,“ sõnas Tammsaare muuseumi Vargamäel juhataja Reelika Raim õhtu sissejuhatuseks. Üheskoos Põhja-Järva kultuurikeskusega korraldati eelmisel aastal esimene selline filmiõhtu. Keskmes olid siis tugevad naiskarakterid nagu näiteks Kristiina Ehin.

Filmimaratoni pauside ajal

küllastati muuseumi, kinnitati keha ning arutleti filmides nähtu üle. Koduseid toite pakkus Vargamäe muuseumi naaber Siili ja Karu Marjamaa. Müügil olid saiakesed, frikadellisupp, pannkoogid, kohv ja tee. Vestlusi juhtis „Õöülikooli“ saatejuht ja filmitegija Jaan Tootsen. Teemadeks olid loodus, Eesti metsad, Rail Baltic, igapäevaelu. Jaan Tootsen jagas nähtut filmitegija pilgu läbi ning oskas panna inimesi mõtisklema, kui olulised ja ilusad on tegelikult argipäeva tavalised hetked. „Asjad, mis tunduvad hästi tavalised, on tegelikult maagilised,“ ütles Tootsen pärast „Päikesaja“ lõppu. „Me loome igal

hetkel, ka ahju tule tegemine on looming.“

Õhtule andis kindlasti suure väärtuse Rail Balticu trassi läbinud ja „Trail Baltic. Väljasõit rohelisse“ peategelase Hanna Samosoni kohalolu. Teekond Iklast Ülemisteni kestis 12 päeva. „Seda võib vaadata ka hea komöödiana, kuigi tegemist on dokumentaalfilmiga tõsistel teemadel. Ja ma arvan, et see põhirelv oledki sina,“ kommenteeris Jaan Tootsen filmi, viidates Hanna Samosoni suurepärasele karakterile. Huumorikalt mõjus film ka publikule – nii ühest kui teisest kinosaalist nurgast kostis naeruhõisket. Samoson kohtus matkates jahimeestega, külainimestega, teiste

matkajatega ning ka loomadega. Tegelikult on Hanna raja läbinud lausa kahel korral. „See muutus väga sisekaemuslikuks,“ sõnas Samoson, kes esimese retkega läbis ka vanaema leinaprotsessi. Meeleseisundist sõltub palju, mismoodi matk kogemusena mõjub. Filmi „Trail Baltic. Väljasõit rohelisse“ eesmärk oli anda loodusele sõna, kuid jagada seda hinnanguvabalt. Samasugune taotlus oli ka linatseel „Vara küps“. „Mitte valida poolt, vaid püüda aru saada,“ ütles Tootsen filmi kommentaariks.

Jaan Tootsen tõdes, et ta pole varem nii palju filme ühe õhtu jooksul vaadanud. Kokku näidati kolme filmi.

35. Aravete rannavolle ja 10. Alar Ainumäe mälestusvõistlus rannavolles

LEO MATIKAINEN

Võistluste korraldaja

12.–14. juulil 2024 toimunud ja 1990. aastal alguse saanud Aravete rannavolle turniir kandis järjekorranumbrit 35. Alates 2015. aastast toimub turniir ka teeneka Aravete kandi põllumehe, maaelu edendaja ja tulihingelise sporditoetaja ning mitmekülgse ja aktiivse spordimehe Alar Ainumäe mälestuseks. Võistluste avamisel ja autasustamisel osalesid ka Alar Ainumäe lähedased ning segapaaristurniiri paremaid autasustas Alar Ainumäe lesk Juta Ainumäe.

Üle pika aja toimus sellel aastal ka turniir naispaaridele, kus osales kaheksa võistkonda. Esmalt mängiti turniirid kahes alagrupis ning seejärel veerand- ja poolfinaalid ning kohamängud. Turniiri võitjateks tulid kõik mängud võitnud

Heleri Hansman ja Triin Kaas, kes alistasid finaalis võistkonna Elina-Liis Rais / Marta Rudzka 21 : 11. Kolmanda koha mängus võitsid Nele Mangman / Piret Reinfeld 21 : 13 Erle Jeršovi ja Annika Deedini ning olid seega parim Järvamaa võistkond. Turniiri kolme paremat võistkonda autasustati Cramo ja Järva valla spordikeskuse karikate ning auhindadega. Lisaauhindadena said kolme parema võistkonna

mängijad mängutopid, mille oli välja pannud Rakveres toimunud rannavolle maailmakarika etapil viienda koha saavutanud Eesti parim rannavolle naispaar Liisa Rimmelg / Heleene Hollas. Üllatusauhinnana said mängutopi omanikeks ka kohalik paar Tuuli Leinart / Kaidi Sommer.

Põhiturniiril osales seitse võistkonda, kus kolm esimest võistkonda kogusid kõik viis võitu ja ühe kaotuse. Kogu turniiri punktide vahe reastas võistkonnad, kus võitjaks tulid Järva-Jaanist pärit Silver Süld ja Saaremaa mängumees Siim Rantanen. Teise kohaga pidid leppima Margus Öun / Mersin Vörno Tapalt ja kolmanda kohaga kohalik võistkond Taavi Leinart / Rain Ots. Põhiturniiri auhinnad ja karikad olid Rakvere metsaühistu ja Järva valla spordikeskuse poolt.

Segapaaride turniiril osales 12 võistkonda ja esmalt mängiti neljas alagrupis ning seejärel selgitati finaali pääsejad juba väljalangemis- ja kohamängudes. Nende mängudega jõudsid nelja parema sekka Karen Männiste / Rauno Kink, Elizabeth Lindjärv / Riko Tepo Teppan, Kadi Saluste / Steven Meilus ja Eliise Kohv / Siim Tammearu. Poolfinaalides alistasid Saluste/Meilus paari Männiste/Kink 26 : 24 ja Kohv/Tammearu paari

Lindjärv/Teppan 21 : 17. Kolmanda koha mängus võitsid Männiste/Kink Lindjärv/Teppan 21 : 19 ja finaalis eelmise aasta kolmanda koha omanikud Kohv/Tammearu Saluste/Meilus 21 : 12. Parim Järvamaa paar oli Elizabeth Lindjärv / Riko Tepo Teppan ning parim kohalik paar Kaidi Sommer / Meelis Matkamäe. Segapaaride auhinnalauda toetasid auhindadega ja karikatega Weber/

Saint-Gobain ja Järva valla spordikeskus.

Oli ilus sportlik nädalavaetus ja selle eest tänu kõikidele mängijatele, turniiride toetajatele, kohtunikele, pealtvaatajatele ja Alar Ainumäe lähedastele. Kokku on 35 aastat ühel juulil nädalavahetusel toimunud Aravete rannavolleturniiri kuues eri võistlusklassis osalenud 724 võistkonda ja 1481 mängijat.

„Jah, leping sõlmiti 1. augustil, aga mina olin siis veel üliõpilasmalevas ja jõudsin kooli 1. septembril,“ rääkis spordimees, praegu Järva valla spordikeskuse Ambla-Aravete piirkonna sporditöötaja Leo Matikainen, kel oli 1. augustil 50. tööjuubel – täpselt pool sajandit tagasi asus ta pärast ülikooli lõpetamist tööle Ambla-Aravete piirkonda ja on siia jäänudki.

Kolleeegi õnnitlesid Jaak Tammik Järva valla spordikeskusest, Triin Väin ja Kai Kanarik Põhja-Järva kultuurikeskusest ja Madli Pöder Põhja-Järva kooli Ambla õppekoha ja Järvapesa lasteaiast poolt.

„Mis see miski oli, mis sind siia jättis?“ küsisid õnnitlejad.

„Arvan, et need inimesed, kes siin olid, nende toetus,“ tunnistas Matikainen ja lisas, et sattus siia kanti juhuslikult. „Mõtlesin, et olen oma kohustuslikud kolm aastat ära. Maale õpetajaks tulek oli ka variant, et ei pidanud Nõukogude armeesse minema.“

Muide, kui Matikainen siia tööle tuli, oli Amblas veel keskkool, sellest sügisest aga vaid kuus klassi 11 õpilasega. Tema sõnul oli üks toredamaid asju, mida ta Ambla koolis tegi, klassidevaheline miniolümpia, mida korraldati kümnekond aastat. „Sügisel algas, iga kuu oli mingi võistlus. Meil oli oma punktital, võistlesime kolmes grupis. Võitja sai preemiaks reisi – käisime läbi terve Eesti,“ meenutas Matikainen. „Ja talvel olid taliolümpiamängud laskesuusatamise, suusahüpete ja kahevõistlusega. Tore aeg oli.“

Kokku töötas ta koolis 21 ja lasteaias liikumisõpetajana 14 aastat.

prožek,s. / kruus,t.
ulgumerel

lavastaja kruus,t.
valguskunstnik ratassepp,m.

lavatel kallis,j. krass,l. laanemäe,s. tiideberg,m. tuul,d. viks,r.

etendused 06.09/r/19.00 järva-jaani kultuurimajas

pilet 8.-/6.- eelmüügiat (fienta) 10.-/8.- kohapeal

ESTONIAN CULTURE CAPITAL
KUNTA
PAJUSI TÄÄT
PARISI RAHVAMAJA
Onnelud
fienta

Sügisvärvide kirevus on imekaunis vaatepilt, mida nautida...

Saame kokku 15.septembril 2024.a. kell 12.00
Õõtla mõisas
ja maalime need akrüülvärvidega
valamistehnikas lõuendile.

Töötoas jagab oma teadmisi ja juhendab KAJA

Eelnevad oskused ei ole vajalikud, sest kõike õpid kohapeal! Selga soovitab juhendaja panna riided, mida ei karda värviga rikkuda. või siis võta kaasa põll. Kohapeal on olemas kõik maalitarbed.

Töötoa hind on 25 eurot

Kuna kohtade arv on piiratud, siis pane enda nimi kirja 05.septembriks 2024.a.
ja tule loo kunsti!
INFO: Külli 5266745 või Anneli 55601805

**UUED
VALLAKODANIKUD**

CEDRICK VOOG
KASPER LUIK
SAARA-KRISTELLE TADR
TUULE BOBROVSKI
PAUL ALBERT AAVA

Müüa soodsalt lõhutud
kuivi ja tooreid
küttepuid.
Tel 5347 1144.

Reakuulutused

Ostan teie auto, kaubiku või
maasturi. Sobib ka remonti vajav,
vajadusel äravedu puksiiriga. Tel
5636 3855.

Ostan venemootorataid,
mopeede, võre igas seisus tel
58096086.

Pakume Järvamaal aia- ja sae-
tehnika remonti ning hooldust.
Tel: 5673 7642

EHITUSHALL

Koeru tee 21A, Järva-Jaani • Tel 503 2024
info@ehitushall.ee • www.ehitushall.ee

**PUITBRIKETI
MÜÜK**

TUME KANDILINE PUITBRIKETT	HELE ÜMAR PUITBRIKETT	PELETI GRAANULID (6 mm)
Kaal alusel: 960 kg Hind: 280 eurot	Kaal alusel: 1050 kg Hind: 270 euro t	Kaal alusel: 1000 kg Hind: 270 eurot

TRANSPORDIVÕIMALUS

**KAEVE- JA PINNASETÖÖD
RATASEKSKAVAATORIGA**

HIND
50 €/h
Tel 503 2024

Müüa 3 meetrist lehtpuu kütte-
puud. Samas müüme lõhutud
küttepuud. Halupuu pikkus vas-
tavalts kliendi soovile. Info
tel. 53064897.

Katuse-, fassaadi-, üldehitus ja
viimistlustööd. Kortermajade re-
noveerimistööd. Pakume erine-
vaid lahendusi hoonete ja maja-
de ehitusel. mehitus@gmail.com
53529476

Igasuguse elektroonika remont,
arvutite remont. Tel 58104539,
es3rid@gmail.com, Järva-Jaani.

Akende, uste ja muude
puidutoodete valmistamine
tellimuse peale.

Võtame tööle tislari.

Tel 5565 8919 • amblapuit@gmail.com
Pikk tn 6, Ambla

OSTAN

IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VIILJAT

Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

Järva Valla Leht

Väljaandja Järva Vallavalitsus
Järva-Jaani, Pikk 56,
info 5346 7235
Tiraaž 4000
Toimetaja Kristi Kirss,
kristi.kirss@jarva.ee
Trükk AS Printall
Toimetus ootab kaastöid iga kuu
viimase täisnädala esmaspäevaks.

**FEKAALIVEDU
JÄRVAMAAL**

Voolik kuni 50 m

Tellimine:
527 6087, Valeri
Hunting Grupp OÜ

Ohtlike puude langetus
tõstukilt Järva valla
piires. Tel 5624 3085

**KOGEMUSTEGA
PARTNER
SINU AUTOLE!**

- REMONT JA REHVITÖÖD
- 3D SILLASTEND
- DIAGNOSTIKA / ELEKTRITÖÖD
- KLIIMASEADMETE HOOLDUS
- KLAASITÖÖD / ESITULEDE TAASTAMINE

ROOSNA-ALLIKU, Pärnu mnt 7
Tel: 389 5557, 525 2166
autolammutus@stik.ee

PAIDE, Pärnu 57a
Tel: 3846083, 5340 5910
paide@stik.ee

AVATUD E-R 8-17

www.stik.ee

stikautoremont

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septicite ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumeistrid.ee

**FEKAALIVEDU
VÄLIKÄIMLATE RENT**

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee

+

JÜRI SAKSNIIT
EVALD KOKA
JÜRI RÖLKOVA
TARMO VALK
VAIKE NÄRSKA
AKULIINA ALANDI
VALVE MÄNNIK
VIRVE LELL
LIVIA VAADERPALL
EVI BÖTKER
HEINE SAAR
MIRALDA PERMJAKOVA
MEIDA SOPP
SALME UUSPÖLD
HELJE TAMMERIIK
SVETLANA JAKOBSON
HEIDI TAMME

**VÄIKE-MAARJA
PUIT MÜÜB**

Puitbrikett KASK
alates 230 €/alus

Puitbrikett TERMO
260 €/alus

Premium 6mm pellet
alates 240 eur/alus

Transpordi võimalus **KIIRE TARNE!**
Kohapeal drive-in süsteem ja paki/kotikaupa müük

Info ja tellimine: tel. 520 6369

Soodne saematerjal! Lauad, prussid!
Küsi hinnapakumist numbrilt 515 0268
Asume: Väike-Maarja, Jaama 7a

PUISTEMEES.EE

50 16 689

PUISTEVILLA PAIGALDUS

ISOVER
SAINT-GOBAIN